

Beroep op gewichtige redenen in de zin van artikel 843a Burgerlijke Rechtsvordering

Auteur: D.P.M.A.H. Roks 647873
Faculteit: Rechtsgeleerdheid
Department: Privaatrecht
Examencommissie: prof. dr. mr. T.F.E. Tjong Tjin Tai
mr. S. Boesten
Afstudeerzitting: 30 oktober 2013 om 14.00 uur

Beroep op gewichtige redenen in de zin van artikel 843a Burgerlijke Rechtsvordering

Onderzoek in welke gevallen het beroep op gewichtige redenen zwaarder weegt dan waarheidsvinding en wat het verband is tot de Wet bescherming persoonsgegevens en de Wet openbaarheid van bestuur

Auteur: D.P.M.A.H. Roks 647873
Faculteit: Rechtsgeleerdheid
Department: Privaatrecht
Examencommissie: prof. dr. mr. T.F.E. Tjong Tjin Tai
mr. S. Boesten
Afstudeerzitting: 30 oktober 2013 om 14.00 uur

Bergen op Zoom, 18 oktober 2013

Voorwoord

Voor u ligt de masterscriptie die ik heb geschreven in het kader van de afronding van de Master Rechtsgeleerdheid, accent privaatrecht. De scriptie is het resultaat van een onderzoek naar de belangenafweging tussen een beroep op gewichtige redenen op grond van art. 843a Rv en de waarheidsvinding die is verankerd in art. 21 Rv juncto art. 6 EVRM. In het begin was het lastig om tot de kern te komen. Over art. 843a Rv zijn twee proefschriften verschenen. Deze twee proefschriften komen in deze scriptie dan ook uitvoerig aan bod. De verschillende gedachtes over art. 843a Rv worden tegenover elkaar afgewogen. Bovendien wordt in deze scriptie recente rechtspraak en literatuur beschreven. Een echt knelpunt tijdens het schrijven van deze scriptie was de waarheidsvinding zoals deze verankerd is in art. 6 EVRM. Uiteindelijk ben ik tevreden over het resultaat.

Allereerst wil ik mijn afstudeerbegeleider, prof. dr. mr. T.F.E. Tjong Tjin Tai, bedanken voor zijn begeleiding. Zijn feedback was kritisch en heeft mij geholpen bij de totstandkoming van deze scriptie. Daarnaast wil ik mijn werkgever de heer mr. R.L.H. Boas bedanken, omdat hij mij de mogelijkheid heeft gegeven de scriptie naast mijn werkzaamheden tot stand te brengen. Als laatste wil ik mijn ouders bedanken voor hun steun.

Het schrijven van de scriptie was een erg leerzame ervaring. Ik hoop dat de uitkomsten van het onderzoek leiden tot een beter inzicht in de belangenafweging.

Tot slot: veel leesplezier!

Bergen op Zoom, 18 oktober 2013

Danielle Roks

Inhoudsopgave

	p.
1. Inleiding	4
1.1 Probleembeschrijving.....	4
1.2 Vraagstelling.....	6
1.3 Subvragen.....	7
1.4 Opbouw.....	7
2. Exhibitieplicht volgens het Nederlandse Recht	9
2.1 Wetsgeschiedenis.....	9
2.2 Vereisten.....	10
2.2.1 Rechtmatig belang.....	10
2.2.2 Bepaalde bescheiden.....	12
2.2.3 Rechtsbetrekking.....	13
2.3 Subsidiariteit en proportionaliteit.....	14
2.4 Geheimhoudingsplicht.....	15
2.5 Bevindingen.....	16
3. Gewichtige redenen	17
3.1 Beroep op gewichtige redenen.....	17
3.1.1 Seksuele geaardheid.....	18
3.1.2 Medische status.....	19
3.1.2.1 MIP-dossier.....	20
3.1.2.2 Medisch dossier.....	21
3.1.2.3 Patiëntenkaart.....	22
3.1.3 Financiële positie.....	23
3.1.3.1 Natuurlijke personen.....	23
3.1.3.2 Rechtspersonen.....	23
3.2 Bevindingen.....	24
4. Waarheidsvinding	26
4.1 Art. 21 Rv.....	26
4.1.1 Verplichting.....	27
4.1.2 Belangen.....	29
4.1.3 Samenhang art. 22 Rv.....	29
4.2 Art. 6 EVRM.....	30

4.2.1 Adversial Proceedings.....	31
4.2.2 Equality of arms.....	32
4.3 Processuele kant van waarheidsvinding.....	32
4.4 Bevindingen.....	33
5. Beroep op gewichtige redenen na de proefschriften van Sijmonsma en Ekelmans.....	34
5.1 Medische status.....	34
5.2 Financiële positie.....	36
5.3 Fundamentele rechten.....	37
5.4 Derde als partij.....	39
5.5 Intern bescheid.....	40
5.6 Bevindingen.....	41
6. Onderling verband tussen gewichtige redenen en andere vergelijkbare regelgeving.....	43
6.1 Wet bescherming persoonsgegevens.....	43
6.1.1 Reikwijdte inzage Wet bescherming persoonsgegevens.....	44
6.1.2 Rechtspraak.....	44
6.2 Wet openbaarheid van bestuur.....	47
6.2.1 Reikwijdte Wob-verzoek.....	48
6.2.2 Rechtspraak.....	48
6.3 Bevindingen.....	50
7. Bevindingen en conclusie.....	51
7.1 Bevindingen.....	51
7.2 Conclusie.....	59
Literatuurlijst.....	61
Lijst met gebruikte afkortingen.....	65

1. Inleiding

Deze inleiding behandelt achtereenvolgens de probleembeschrijving, die de aanleiding is geweest tot het verrichten van onderzoek, de vraagstelling, de subvragen en de opbouw.

1.1 Probleembeschrijving

Het geldende recht op afschrift, inzage of uittreksel van bescheiden is geregeld in art. 843a Rv. Dit wordt de exhibitieplicht genoemd. In Nederland bestaat géén algemene exhibitieplicht voor procespartijen, in die zin dat zij als hoofdregel verplicht kunnen worden, tot het elkaar verschaffen van alle denkbare informatie en documenten. Het recht op afschrift van bescheiden is niet absoluut.¹ De exhibitieplicht speelt een grote rol bij de civiele procedures. Er is geschat dat zich thans per jaar ongeveer 250 à 300 art. 843a Rv zaken voordoen.² Art. 843a Rv is bij de herziening van het burgerlijke procesrecht in 2002 uitgebreid.³ Maar tot op heden blijft er onduidelijkheid bestaan over de reikwijdte van artikel 843a Rv. Wel is duidelijk dat degene die afschrift van bepaalde bescheiden aangaande een rechtsbetrekking, partij moet zijn.⁴ Niet duidelijk is of degene die de bescheiden bezit en van wie afschrift wordt verlangd, eveneens bij die rechtsbetrekking partij moet zijn.⁵ Bovendien is er nog onduidelijkheid over de kenmerkende elementen rechtmatig belang en bepaalde bescheiden. Het wetsvoorstel informatiegaring in civiele zaken dat op 7 november 2011 is ingediend door de regering, strekt ertoe om het recht op afschrift, inzage of uittreksel van bescheiden te verbeteren.⁶

De drie vereisten van art. 843a Rv zijn: rechtmatig belang, (bepaalde) bescheiden en het moet gaan om een rechtsbetrekking waarin hij of zijn rechtsvoorganger partij zijn. Indien aan deze vereisten is voldaan, wil dit nog niet zeggen dat het beroep slaagt. Gewichtige redenen, die aan de waarheidsvinding in de weg staan, kunnen aan het delen van informatie in de weg staan.⁷ Wat onder gewichtige redenen moet worden verstaan, die aan de waarheidsvinding in de weg staan, is overgelaten aan de rechtspraak.⁸ Die vaagheid biedt de rechtspraak de mogelijkheid om het belang van waarheidsvinding voorop te stellen en

¹ H.W.B. thoe Schwartzenberg, *Civiel bewijsrecht voor de rechtspraak*, Apeldoorn-Antwerpen: Maklu 2008, p. 36.

² *Kamerstukken II 2011/12*, 33 079, nr. 3, p. 1.

³ M. Freudenthal, *Schets van het Europees Civiel procesrecht*, Deventer: Kluwer 2007, p. 149.

⁴ *Kamerstukken II 2011/12*, 33 079, nr.3, p. 1.

⁵ *Kamerstukken II 2011/12*, 33 079, nr.3, p. 1.

⁶ Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

⁷ J.R. Sijmonsma, 'Het inzagerecht vernieuwd?', *Tijdschrift voor de procespraktijk* 2010-6, p. 183.

⁸ *Kamerstukken II 2011/12*, 33 079, nr.3, p. 15.

een beroep op een gewichtige reden in beginsel te passeren. Gezien waarheidsvinding van groot belang is, mag het dan ook niet verbazen dat een beroep op een gewichtige reden doorgaans wordt afgewezen.⁹ Ekelmans merkt daarentegen ook op dat de situaties waarin wel met een succes een beroep op een gewichtige reden gedaan kan worden, divers zijn.¹⁰

De Hoge Raad heeft overwogen dat slechts van gewichtige redenen sprake kan zijn, indien in de concrete omstandigheden van het geval waarop de geheimhoudingsplicht ten aanzien van de verlangde inlichtingen of stukken zich in het bijzonder richt, zwaarder wegen dan het zwaarwegende maatschappelijk belang dat in rechte de waarheid aan het licht komt.¹¹ De Hoge Raad geeft hiermee aan dat de belangenafweging afhankelijk is van de concrete omstandigheden.

Zoals reeds is vermeld speelt waarheidsvinding een grote rol bij het recht op inzage, afschrift of uittreksel van bescheiden. Voor partijen bestaat op grond van art. 21 Rv de verplichting dat zij feiten volledig aandragen die kunnen leiden tot een oplossing van het geschil. Op een procespartij kan een mededelingsplicht rusten ten aanzien van feiten die voor het eigen standpunt ongunstig zijn, maar wel kunnen bijdragen aan het ‘gelijk’ van de wederpartij en waarvan zij wist of behoorde te weten dat de wederpartij niet met die feiten bekend was of redelijkerwijze bekend behoorde te zijn.¹² Het belang om bescheiden achter te houden door een beroep te doen op gewichtige redenen, dient te worden afgewogen tegen het belang van waarheidsvinding. Daarbij is ook art. 6 EVRM van belang. In art. 6 EVRM is neergelegd aan welke eisen de rechter en de rechtsgang in civiele, straf- en bestuurszaken ten minste moeten voldoen, willen zij geen aanleiding zijn tot sancties van het Europese Hof voor de rechten van de mens te Straatsburg.¹³ Het in art. 6 EVRM genoemde recht op een eerlijke behandeling (fair trial) omvat onder meer het recht om zich over en weer in voldoende mate over de zaak uit te laten (hoor en wederhoor), gelijkheid in procespositie (equality of arms) en de aanspraak dat de rechter er in zijn beslissing blijk van geeft, dat hij met essentiële stellingen van partijen rekening heeft gehouden (motiveringsplicht).¹⁴ Het is essentieel dat partijen de gelegenheid krijgen om alle volgens hen relevante gegevens onder de aandacht van de rechter te brengen. Het recht op

⁹ J. Ekelmans, ‘Dient de verplichting om medische bescheiden te verstrekken gebaseerd te worden op art. 843a Rv?’, *Tijdschrift voor vergoeding personenschade* 2007, nr. 2, p. 31.

¹⁰ Losbl. Rv (Ekelmans), in: *Burgerlijke Rechtsvordering*, art. 843a Rv, Redactie prof. mr. dr. P. Vlas, prof. mr. dr. T.F.E. Tjong Tjin Tai.

¹¹ HR 11 juli 2008, *NJ* 2009, 451; HR 10 april 2009, *NJ* 2010, 471.

¹² HR 4 oktober 1996, *NJ* 1998, 45.

¹³ A.S. Rueb, *Burgerlijk Procesrecht*, Deventer: Kluwer 2011, p. 22.

¹⁴ A.S. Rueb, *Burgerlijk Procesrecht*, Deventer: Kluwer 2011, p. 27.

adversial proceedings houdt in dat partijen recht hebben op bewijslevering.¹⁵ De bewijslevering hangt nauw samen met de waarheidsplicht die is verankerd in art. 21 Rv. Het beginsel adversial proceedings en equality of arms is van belang voor het recht op eerlijke, behoorlijke verlopende waarheidsvinding. Daarnaast is het belang van waarheidsvinding als resultaat belangrijk.

In art. 35 van Wet bescherming persoonsgegevens is het recht op inzage in persoonsgegevens vastgelegd. Een verantwoordelijke dient bij een verzoek op grond van art. 35 Wbp binnen vier weken schriftelijk te reageren op een verzoek, tenzij een gewichtig belang van de verzoeker eist dat dit op een andere wijze geschiedt.¹⁶ Van belang is om te onderzoeken of er een verband is tussen art. 35 Wbp en art. 843a Rv. Naast dat ik zal beschrijven of er een verband is tussen art. 35 Wbp en art. 843a Rv zal ik ook beschrijven of er een verband is tussen art. 3 van de Wet openbaarheid van bestuur en art. 843a Rv beschrijven. Art. 3 Wob regelt dat een ieder een verzoek om informatie dat is neergelegd in documenten over een bestuurlijke gelegenheid richt tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.¹⁷

Een beroep op gewichtige redenen kan op gespannen voet komen te staan met het belang van waarheidsvinding. Ten aanzien van de maatschappelijke relevantie is van belang om te weten, wanneer men een beroep kan doen op gewichtige redenen. Bovendien is ook relevant om te onderzoeken of er een verband is tussen het beroep op gewichtige redenen en art. 35 Wbp en art. 3 Wob. Daarnaast is maatschappelijk relevant hoe een beroep op gewichtige redenen zich verhoudt tot het belang van waarheidsvinding zoals dat verankerd is in art. 21 Rv juncto art. 6 EVRM. Uit de tekst van de memorie van toelichting van het wetsvoorstel informatiegaring in civiele zaken, blijkt dat dient te worden onderzocht hoe de rechtspraak omgaat met een beroep op gewichtige redenen tegenover het belang van waarheidsvinding.¹⁸ In het kader van de totstandkoming van het wetsvoorstel informatiegaring in civiele zaken, zijn diverse adviezen verkregen.¹⁹ In het bijzonder gaat het advies van de Raad voor de rechtspraak in op de formulering van de voorwaarden van de exhibitieplicht.²⁰ Wetenschappelijk is relevant in welke gevallen een beroep op gewichtige redenen zwaarder weegt dan het belang van waarheidsvinding. Hoe zich dit verhoudt tot elkaar kan worden vastgesteld door nader onderzoek te doen.

¹⁵ R.H. de Bock, *Tussen waarheid en onzekerheid: over het vaststellen van feiten in civiele procedures* (diss. Universiteit van Tilburg), Deventer: Kluwer 2011, p. 66.

¹⁶ Art. 35 Wet bescherming persoonsgegevens.

¹⁷ Art. 3 Wet openbaarheid van bestuur.

¹⁸ *Kamerstukken II* 2011/12, 33 079, nr. 3, p. 7.

¹⁹ *Kamerstukken II* 2011/12, 33 079, nr. 3, p. 7.

²⁰ *Kamerstukken II* 2011/12, 33 079, nr. 3, p. 8.

1.2 Vraagstelling

Aan de hand van de volgende centrale vraag wordt een oplossing gezocht voor bovengenoemde probleembeschrijving.

In welke gevallen weegt het beroep op gewichtige redenen in de zin van artikel 843a Burgerlijke Rechtsvordering zwaarder dan waarheidsvinding verankerd in artikel 21 Burgerlijke Rechtsvordering juncto artikel van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en wat is het verband tot de Wet bescherming persoonsgegevens en de Wet openbaarheid van bestuur?

1.3 Subvragen

Om de centrale vraag te kunnen beantwoorden, dienen de volgende deelvragen beantwoord te worden.

1. Welke wettelijke regels gelden in het Nederlands recht betreffende de exhibitieplicht en een beroep op gewichtige redenen en hoe heeft het recht invulling gegeven aan het beroep op gewichtige redenen?
2. Hoe is de waarheidsvinding geregeld in artikel 21 Burgerlijke Rechtsvordering en in artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens?
3. Wat is het verband tussen het beroep op gewichtige redenen in de zin van artikel 843a Burgerlijke Rechtsvordering en het recht op inzage dat voortvloeit uit de Wet bescherming persoonsgegevens en de Wet openbaarheid van bestuur?

1.4 Opbouw

Na deze inleiding volgen de inhoudelijke hoofdstukken. Hoofdstuk twee zal aan de hand van de literatuur uiteen zetten wat art. 843a Rv inhoudt en hoe dit artikel is ingevuld door de rechtspraak. De wetgeschiedenis zal hierbij kort aan bod komen, omdat het van belang is voor de ontwikkeling van art. 843a Rv in de loop der jaren. De nadruk van deze scriptie zal vooral liggen op hoe het artikel nu geregeld is. In het tweede hoofdstuk komt het beroep op gewichtige redenen nog niet aan de orde, omdat eerst in kaart moet worden gebracht, aan welke vereisten een recht op inzage dient te voldoen. In hoofdstuk drie zal vervolgens het beroep op gewichtige redenen aan de hand van wat de wetgever hiermee bedoelde, worden

uitgewerkt. Daarbij zal een vergelijking worden gemaakt met de proefschriften van Sijmonsma en Ekelmans. In hoofdstuk vier zal beschreven worden hoe een beroep op gewichtige redenen zich verhoudt tot art. 6 EVRM en art. 21 Rv. Deze artikelen zijn beide van belang om te bepalen wat er verstaan wordt onder waarheidsvinding. Er wordt beschreven of er concreet invulling kan worden gegeven aan een beroep op gewichtige redenen. In hoofdstuk vijf worden de uitspraken beschreven die gepubliceerd zijn na de proefschriften van Sijmonsma en Ekelmans. In hoofdstuk zes zal beschreven worden wat het verband is tussen een beroep op gewichtige redenen en het recht op inzage op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens en de Wet openbaarheid van bestuur. Tot slot zal in de conclusie aan de hand van de bevindingen een antwoord worden gegeven op de centrale vraag.

2. Exhibitieplicht volgens het Nederlandse Recht

In dit hoofdstuk zal de exhibitieplicht worden beschreven. Voor de volledigheid beschrijf ik in dit hoofdstuk kort aan welke voorwaarden een partij moet voldoen om inzage te kunnen effectueren. Dit is van belang omdat een rechter een beroep op gewichtige redenen gaat beoordelen, indien aan alle drie de vereisten is voldaan. Naast de drie vereisten wordt de subsidiariteit, proportionaliteit en geheimhoudingsplicht beschreven. Het beroep op gewichtige redenen zal in dit hoofdstuk nog niet beschreven worden, aangezien dit in hoofdstuk drie uitgebreid zal worden beschreven.

2.1 Wetsgeschiedenis

Om een duidelijk beeld te schetsen van art. 843a Rv is het van belang hoe het artikel in de loop der jaren tot stand is gekomen. In 1838 is de regeling omtrent het inzagerecht tot stand gekomen in de artt. 1922 en 1923 van het Burgerlijk Wetboek. Dit was ter gelegenheid van de vaststelling van het Burgerlijk Wetboek. Voordat het Burgerlijk Wetboek van 1838 in werking trad, waren de nodige teksten al gepasseerd. Zo was er op 22 november 1820 aan de Staten-Generaal een ontwerp aangeboden. Dit ontwerp is terzijde gesteld.²¹ In 1824 werd nogmaals een ontwerp ingediend. Dit ontwerp bevatte twee artikelen over inzage. Vervolgens werd tussen 1825 en 1830 nog een aantal wijzingen aangebracht in de al vastgestelde tekst van het Burgerlijk Wetboek.²² In het artikel was alleen als beperking opgenomen dat er een procedure moet zijn gestart.

Na het in 1838 tot stand gekomen Burgerlijke Wetboek is de tekst vernieuwd in 1988. De tekst kwam tot stand ter gelegenheid van de herziening van het bewijsrecht.²³ Het nieuwe bewijsrecht trad in werking op 1 april 1988.²⁴ De nummering van het BW is destijds veranderd en de exhibitieplicht is toen verplaatst naar art. 843a Rv. Het is dus verplaatst naar een ander wetboek. Het artikel is toen ook verder verruimd. Sindsdien moest een partij een rechtmatig belang hebben bij inzage in onderhandse akten. De huidige tekst van art. 843a Rv is tot stand gekomen ter gelegenheid van de per 1 januari 2002 doorgevoerde

²¹ J.R. Sijmonsma, *Het inzagerecht* (diss. Universiteit Maastricht), Deventer: Kluwer 2010, p. 5.

²² J.R. Sijmonsma, *Het inzagerecht* (diss. Universiteit Maastricht), Deventer: Kluwer 2010, p. 8.

²³ Losbl. Rv (Ekelmans), in: Burgerlijke Rechtsvordering, art. 843a Rv, Redactie prof. mr. dr. P. Vlas, prof. mr. dr. T.F.E. Tjong Tjin Tai.

²⁴ J.R. Sijmonsma, *Het inzagerecht* (diss. Universiteit Maastricht), Deventer: Kluwer 2010, p. 20.

wijzigingen in de procesgang in eerste aanleg.²⁵ Sindsdien is in het wetsartikel het vereiste ‘bepaalde bescheiden’ opgenomen.

2.2 Vereisten

De exhibitieplicht²⁶ is wettelijk verankerd in art. 843a Rv. Het artikel beoogt een partij bij een (mogelijk) geschil onder de in de wet gestelde voorwaarden, inzage te geven in bescheiden teneinde die partij in staat te stellen, hetzij om zijn vordering of verweer aan de hand van deze bescheiden verder met feiten te onderbouwen, hetzij om na kennisneming van deze bescheiden de conclusie te trekken dat zijn verweer of vordering voldoende feitelijke grondslag ontbeert.²⁷ Art. 843a Rv kent de volgende vereisten: rechtmatig belang, (bepaalde) bescheiden en het moet gaan om een rechtsbetrekking waarin hij of zijn rechtsvoorgangers partij zijn. Deze drie vereisten worden hieronder beschreven.

2.2.1 Rechtmatig belang

De inhoud en grens van het begrip “rechtmatig belang” is moeilijk vast te stellen. Rechtmatig belang kent twee belangrijke aspecten. Het is namelijk van belang voor het bewijs en daarnaast is het van belang om de rechtspositie te kunnen bepalen. De procespartijen dienen namelijk beiden over zoveel mogelijkheden te beschikken, die van belang kunnen zijn om te onderbouwen wat hun rechtspositie is.²⁸ Het bewijsbelang kan daardoor erg groot zijn. Het bewijsbelang komt op de eerste plaats bij het wetsvoorstel voor het huidige art. 843a Rv.²⁹ In een arrest van de Hoge Raad is bepaald dat een door een verzoeker gesteld bewijsbelang, wel moet corresponderen met de op hem rustende bewijslast, wil een beroep op art. 843a Rv slagen.³⁰ Voor toelating tot bewijs leveren, geldt als regel dat het bewijs voldoende specifiek moet zijn en feiten moet betreffen die voor de beslissing van de zaak relevant kunnen zijn.³¹

Over de invulling van het begrip “rechtmatig belang” heeft de Hoge Raad zich nog niet uitgesproken. Er is slecht één arrest van vóór de herziening van het burgerlijk procesrecht in 2002, waarin de Hoge Raad verwees naar de vereisten die art. 843a Rv stelt voor het

²⁵ Losbl. Rv (Ekkelmans), in: Burgerlijke Rechtsvordering, art. 843a Rv, Redactie prof. mr. dr. P. Vlas, prof. mr. dr. T.F.E. Tjong Tjin Tai.

²⁶ In de tekst dient te worden aangenomen dat exhibitieplicht gelijk is aan het recht op inzage.

²⁷ Losbl. Rv (Ekkelmans), in: Burgerlijke Rechtsvordering, art. 843a Rv, Redactie prof. mr. Dr. P. Vlas, prof. mr. dr. T.F.E. Tjong Tjin Tai.

²⁸ J.R. Sijmonsma, *Het inzagerecht* (diss. Universiteit Maastricht), Deventer: Kluwer 2010, p. 102.

²⁹ J.M. Barendrecht en W.A.J.P. van den Reek, ‘Exhibitieplicht en bewijsbeslag’, *WPNR* 1994 afl. 6, p.155.

³⁰ T.S. Jansen, ‘Art. 843a Rv in de ondernemingsrechtspraktijk’, *Tijdschrift voor de ondernemingsrechtpraktijk* mei 2009, p. 90.

³¹ J. Ekkelmans, ‘Het inzagerecht verbeterd?’, *NTBR* februari 2012 afl. 2, p. 51.

verkrijgen van inzage.³² In het arrest overwoog de Hoge Raad dat het hebben van een rechtens relevant belang, nog niet voldoende is voor het aan de wederpartij opleggen van een verplichting tot het overleggen van bescheiden.³³ De Hoge Raad geeft hierbij indirect aan dat het gaat om een belangenafweging. Enerzijds het belang van een partij of hij of zij niet onredelijk voordeel geniet en anderzijds of de wederpartij niet nadeel lijdt. Door deze belangenafweging komt tot stand, wat men verstaat onder een rechtmatig belang. De verzoeker moet kunnen aantonen, waarom het zo belangrijk is voor de rechtspositie.³⁴

Een rechtmatig belang hangt samen met het vereiste “bepaalde bescheiden”. Een partij dient per bescheid aan te geven, welk belang hij heeft. Om zo een gespecificeerd belang bij afschrift van ieder bescheid aan te tonen, is de nodige kennis van de inhoud van het opgevraagde bescheid vereist.³⁵ Fishing expeditions dienen te worden voorkomen, maar het is niet zo dat een partij alleen bescheiden mag opvragen, waar hij eerder al kennis van heeft genomen. Een partij kan namelijk ook op een andere manier kennis hebben genomen van bescheiden, bijvoorbeeld door een getuigenverklaring.³⁶

In een paar gevallen hanteert de rechter een ruime uitleg van het begrip “rechtmatig belang”. Het gaat om het geval indien inzage verzocht wordt ter onderbouwing van een niet op voorhand kansloze vordering of verweer.³⁷ Er is slechts belang bij informatie die relevant kan zijn voor beoordeling van de eis of het verweer. Bovendien is voor het bepalen van een rechtmatig belang, de feiten op grond waarvan een rechtsbetrekking kan worden vastgesteld, van belang.³⁸ Indien het gaat om inzage van medische gegevens kan, indien dat nodig is, art. 843a Rv zijn toepassing vinden.³⁹

Vooropgesteld dient te worden dat rechtmatig belang kan voortvloeien uit de rechtsverhouding van partijen of uit de wet. Indien zich dat niet voordoet, dient te worden bekeken of de partij een bewijsbelang heeft en of het van belang is voor de rechtspositie. In een aantal gevallen is het begrip rechtmatig belang ruim uitgelegd.

³² Losbl. Rv (Ekelmans), in: Burgerlijke Rechtsvordering, art. 843a Rv, Redactie prof. mr. Dr. P. Vlas, prof. mr. dr. T.F.E. Tjong Tjin Tai.

³³ HR 18 februari 2000, *NJ* 2001, 259.

³⁴ Gerechtshof Amsterdam 18 december 2012, *LJN* BZ3728.

³⁵ T.S. Jansen, 'Art. 843a Rv in de ondernemingsrechtspraak', *Tijdschrift voor de ondernemingsrechtpraktijk* mei 2009, p. 91.

³⁶ HR 30 januari 1998, *NJ* 1998, 459.

³⁷ Rb. Utrecht, 12 september 2007, *LJN* BB3722.

³⁸ Rb. 's-Hertogenbosch 16 april 2008, *NJF* 2008/228.

³⁹ HR 22 februari 2008, *NJ* 2010, 542.

2.2.2 Bepaalde bescheiden

Het vereiste “bepaalde bescheiden” is opgenomen in het wetsartikel met de herziening in 2002. Voor die tijd kon volgens art. 843a Rv alleen inzage van onderhandse akten worden verkregen.

Bij bepaalde bescheiden gaat het zowel om fysieke als digitale bescheiden. Zo kan het dus ook gaan om op gegevensdragers aangebrachte gegevens zoals foto's, films, computerbestanden, cd-rom, diskette etc. De authentieke akte en gebruiksvoorwerpen vallen niet onder bepaalde bescheiden.⁴⁰ Ondanks de parlementaire geschiedenis valt te betwisten of men daadwerkelijk bekend moet zijn met de bescheiden. De vereiste mate van specificiteit hangt namelijk af van geval tot geval.⁴¹ Doel is het voorkomen van fishing expeditions. Met de woorden “bepaalde bescheiden” wordt niet bedoeld dat elk stuk met naam, toenaam en datum gespecificeerd moet worden.⁴²

De rechter laat een grote mate van welwillendheid zien, ten aanzien van het bepaaldheidsvereiste.⁴³ Van voldoende bepaald is sprake indien men verzoekt om gewisselde correspondentie tussen partijen,⁴⁴ notulen van bestuurdersvergaderingen in een bepaalde periode,⁴⁵ complete klantendossiers⁴⁶ en portefeuilleoverzichten.⁴⁷ Onvoldoende bepaald is de volledige bedrijfsadministratie, het volledig cliëntendossier,⁴⁸ schadedossier,⁴⁹ bankgaranties en borgstellingovereenkomst waaruit de restantschuld moet blijken.⁵⁰ Uit bovenstaande kan opgemaakt worden, dat rechters wisselend omgaan met het bepaaldheidsvereiste. In de meeste gevallen zijn ze welwillend. Gezien de elektronische ontwikkeling, kan men zich afvragen of een partij de wederpartij kan verplichten gegevens op een gegevensdrager aan te brengen om deze vervolgens aan de verzoeker te verschaffen. Aangezien men zich op het elektronisch gebied steeds meer ontwikkelt, zou dit

⁴⁰ Hof Amsterdam 23 februari 1997, *NJ* 1997, 125.

⁴¹ T.S. Jansen, 'Art. 843 a Rv in de ondernemingsrechtspraktijk', *Tijdschrift voor de ondernemingsrechtpraktijk* nr. mei 2009.

⁴² J.R. Sijmonsma, *Het inzagerecht* (diss. Universiteit Maastricht), Deventer: Kluwer 2010, p. 142.

⁴³ T.S. Jansen, 'Art. 843 a Rv in de ondernemingsrechtspraktijk', *Tijdschrift voor de ondernemingsrechtpraktijk* nr. mei 2009.

⁴⁴ Rb. Utrecht 23 januari 2008, *LJN* BC4019.

⁴⁵ Rb. Alkmaar 19 mei 2009, *LJN* BH5897.

⁴⁶ Rb. Utrecht 18 maart 2009, *LJN* BH6128.

⁴⁷ Rb. Utrecht 28 januari 2008, *LJN* BC4019.

⁴⁸ Rb. Amsterdam 2 februari 2005, *LJN* AT1558.

⁴⁹ Hof 's-Gravenhage 12 juni 2007, *NJ* 2009/34.

⁵⁰ Rb. Arnhem 31 januari 2007, *LJN* AZ9595.

mogelijk moeten zijn, omdat in feite een afschrift wordt verschaft. Recht op een origineel heeft men nooit.

Louter kan worden aangenomen dat bepaalde bescheiden twee elementen heeft. Bepaalde bescheiden kan worden opgesplitst in bepaalde en bescheiden. Met bepaalde is het bepaaldheidsvereiste van belang. Bescheiden kunnen zowel digitaal zijn als op schrift staan.

2.2.3 Rechtsbetrekking

De derde voorwaarde is dat de opgevraagde bescheiden “een rechtsbetrekking waarin verzoeker of zijn rechtsvoorganger partij is” moeten betreffen. Onder rechtsbetrekking kan worden verstaan alle rechtsverhoudingen. In het bijzonder rechtsverhoudingen waarover een geschil kan ontstaan. Hierbij kan gedacht worden aan een rechtsbetrekking uit overeenkomst, maar ook uit onrechtmatige daad.⁵¹ In het verlengde van de rechtsbetrekking uit onrechtmatige daad, ligt het voor de hand ook die uit onbehoorlijk bestuur, onverschuldigde betaling en ongerechtvaardigde verrijking als rechtsbetrekkingen in de zin van art. 843a Rv aan te merken.⁵² Een ander voorbeeld waarbij sprake is van een rechtsbetrekking is art. 1019a Rv. Dit artikel geeft expliciet aan dat een verbintenis uit onrechtmatige daad, wegens inbreuk op een recht van intellectuele eigendom, ook geldt als een rechtsbetrekking in de zin van art. 843a Rv. Daarnaast kan de onderhandeling over een te sluiten overeenkomst, ook als een rechtsbetrekking worden gezien. Het moet dan gaan om een bij onderhandeling over een te sluiten overeenkomst, waarbij partijen te goeder trouw tot elkaar staan.⁵³ Andere voorbeelden van rechtspraak waarin bevestigd is dat sprake is van een rechtsbetrekking in de zin van art. 843a Rv zijn: verstrekking van met derden gemaakte afspraken⁵⁴, procesdossier uit connexe procedure⁵⁵, inzage door curator in het (volledige) accountantsdossier om te onderzoeken in hoeverre tekort is geschoten⁵⁶ en kopie aandeelhoudersregister, waaruit belang wederpartij in vennootschap kan blijken.⁵⁷

Het is voldoende dat het document relevant is voor een rechtsbetrekking waarbij de aanvrager partij is en het kan dus gaan om een document dat betrekking heeft op een overeenkomst tussen twee andere partijen.⁵⁸ Het kan dus ook gaan om een ander document

⁵¹ M. Freudenthal, *Schets van het Europees Civiel procesrecht*, Deventer: Kluwer 2007, p. 149.

⁵² T.S. Jansen, 'Art. 843 a Rv in de ondernemingsrechtspraktijk', *Tijdschrift voor de ondernemingsrechtpraktijk* mei 2009.

⁵³ Rb. Amsterdam 31 december 2008, *LJN* BH1550.

⁵⁴ Rb. Rotterdam 10 juni 2009, *LJN* BJ8968.

⁵⁵ Rb. Den Haag 21 september 2005, *LJN* AV7698

⁵⁶ Rb. Amsterdam 8 november 2012, *LJN* BY2758.

⁵⁷ Gerechtshof Amsterdam 17 juni 2008, *LJN* BE2917.

⁵⁸ HR 18 februari 2000, *NJ* 2001, 259.

waarbij de aanvrager geen partij is.⁵⁹ Van de aangesproken partij kan verlangd worden dat hij zich inspant om bescheiden beschikbaar te krijgen. Dit kan bijvoorbeeld bij een rechtsvoorganger⁶⁰ of bij de rechtspersoon.⁶¹ In de rechtspraak komt dus een ruime interpretatie van het begrip rechtsbetrekking voor.

2.3 Subsidiariteit en proportionaliteit

De subsidiariteit ziet op lid 4 van art. 843a Rv. Een partij hoeft namelijk de bescheiden niet te verstrekken, indien behoorlijke rechtspleging anderszins is gewaarborgd. Hierbij kan gedacht worden aan het getuigenverhoor en het deskundigenbericht. Van belang is of dat een alternatief kan zijn. Dit is uitvoerig aan bod gekomen in de memorie van toelichting van het wetsvoorstel informatiegaring in civiele zaken.⁶² In de rechtspraak is dit ook al herhaaldelijk aan de orde gekomen. Vaak wordt geoordeeld dat het opvragen van bescheiden efficiënter is en minder kost dan getuigenverhoor.⁶³ Een rechtspraak waarbij afwijzend werd geoordeeld, was de verstrekking van due diligence rapport,⁶⁴ verstrekking verslagen van bij een intern onderzoek gevoerde gesprekken,⁶⁵ verstrekking van een opleveringsrapport⁶⁶ en verstrekking van bandopnamen.⁶⁷ Er is daarentegen toewijzend geoordeeld, bij getuigenverhoor in gevallen waarbij gespreksverslagen werden geweigerd, omdat het daarop gebaseerde rapport reeds was verstrekt en werknemers als getuige konden worden gehoord,⁶⁸ omdat reeds getuigenverhoor was aangeboden,⁶⁹ en omdat reeds een voorlopig getuigenverhoor was geëntameerd.⁷⁰ Daarnaast is bepaald dat partijen geen recht op stukken hebben uit een openbare bron, zoals een gedeponeerde jaarrekening.⁷¹ Partijen hebben daarentegen wel recht op afschrift, indien het bewerkelijk of kostbaar is om de bescheiden op te vragen. Een tweetal voorbeelden is Bouw- en Woningtoezicht.⁷² De proportionaliteit houdt in dat het verzoek met het oog op de in

⁵⁹ HR 29 januari 2010, *LJN* BK2007.

⁶⁰ Rb. 's-Hertogenbosch 28 april 2010, *LJN* BM3226.

⁶¹ Rb. Rotterdam 5 juli 2006, *LJN* AY3959

⁶² *Kamerstukken II* 2011/12, 33 079, nr.3.

⁶³ Rb. Rotterdam 26 augustus 2011, *LJN* BR5970.

⁶⁴ Hof 's-Hertogenbosch 28 september 2004, *JOR* 2005/23.

⁶⁵ Rb. Zwolle 20 december 2007, *LJN* BC1286.

⁶⁶ Rb. 's-Hertogenbosch 16 april 2008, *LJN* BC9695.

⁶⁷ Rb. Rotterdam 7 mei 2008, *LJN* BD4074.

⁶⁸ Rb. Zutphen 20 augustus 2008, *LJN* BE8959.

⁶⁹ Rb. Zutphen 23 januari 2008, *LJN* BC2626.

⁷⁰ Rb. Assen 29 oktober 2008, *LJN* BJ4901.

⁷¹ Rb. Utrecht 9 april 2008, *LJN* BC9990.

⁷² Rb. Alkmaar 30 augustus 2007, *LJN* BB2608.

aanmerking te nemen belangen, niet onevenredig mag zijn. Sijmonsma merkt hierover op dat elke medewerkingsplicht zijn grens vindt in de proportionaliteit, waarbij een marginale toets moet worden toegepast.⁷³ De medewerkingsplicht kan volgens Sijmonsma alleen worden doorbroken, indien een verzoek tot medewerking kennelijk disproportioneel is.⁷⁴ Het gaat bij proportionaliteit om een belangenafweging.

2.4 Geheimhoudingsplicht

In lid 3 is bepaald dat iemand uit hoofde van zijn ambt, beroep of betrekking tot geheimhouding, niet aan de vordering van art. 843a Rv hoeft te voldoen, indien de bescheiden uitsluitend uit dien hoofde te zijner beschikking staan of onder zijn berusting. Hierbij kan gedacht worden aan beroepsbeoefenaren.⁷⁵ Een voorbeeld van een beroepsbeoefenaar is een arts. In beginsel bepaalt de beroepsoefenaar zelf of de bescheiden worden overgelegd. In hele hoge uitzondering is ruimte om van de beroepsoefenaar te verlangen dat hij zich niet op zijn verschoningsrecht beroept.⁷⁶ Een advocaat is hier een voorbeeld van.⁷⁷

Professionele geheimhouders kunnen een beroep doen op art. 165 lid 2 onder b Rv. In art. 165 lid 2 onder b Rv is het verschoningsrecht neergelegd. Het artikel regelt dat zij die tot geheimhouding verplicht zijn omtrent hetgeen hun in die hoedanigheid is toevertrouwd. Hierbij kan ook gedacht worden aan advocaten, notarissen en artsen. Uit het notaris Van Eijck arrest blijkt dat er geen sprake is van een verschoningsrecht, indien uit de omstandigheden moet worden afgeleid dat door betrokkenen geen vertrouwelijkheid is beoogd.⁷⁸ Hieronder vallen niet accountants of belastingadviseurs. Naast dat men een beroep kan doen op art. 165 lid 2 RV kan men een beroep doen op art. 843a lid 3 Rv. In art. 843a lid 3 Rv gaat het uitsluitend om professionele geheimhouders die stukken onder zich hebben, uit hoofde van hun functie. De situatie kan zich voordoen dat derden stukken bij geheimhouders neerleggen. In zo een geval kan men zich niet beroepen op een

⁷³ J.R. Sijmonsma, *Het inzagerecht* (diss. Universiteit Maastricht), Deventer: Kluwer 2010, p. 84.

⁷⁴ J.R. Sijmonsma, *Het inzagerecht* (diss. Universiteit Maastricht), Deventer: Kluwer 2010, p. 84.

⁷⁵ HR 23 november 1990, *LJN* ZC0052.

⁷⁶ Losbl. Rv (Ekelmans), in: Burgerlijke Rechtsvordering, art. 843a Rv, Redactie prof. mr. Dr. P. Vlas, prof. mr. dr. T.F.E. Tjong Tjin Tai.

⁷⁷ Rb. Amsterdam 23 december 2011, *LJN* BV0463 ; Rb. Amsterdam 27 juli 2011, *LJN* BR5020.

⁷⁸ HR 25 september 1992, *NJ* 1993, 467.

verschoningsrecht op grond van art. 843a lid 3 Rv. Er kan dan wel een ambts- of beroepsgeheim worden tegengeworpen. Onder bepaalde omstandigheden kan het zo zijn dat een notaris een herroepen testament aan de wettelijke erfgenamen dient te laten zien. Hierbij dient wel een belangenafweging te worden gemaakt. Het belang van het beschermen van het herroepelijk testament zal dan moeten wijken.⁷⁹

2.5 Bevindingen

Art. 843a Rv kent de volgende vereisten: rechtmatig belang, bepaalde bescheiden en het moet gaan om een rechtsbetrekking waarin hij of zijn rechtsvoorgangers partij zijn. Dit hoofdstuk heeft voor de volledigheid alle drie de vereisten beschreven. Indien aan de vereisten niet is voldaan, zal de rechter ook niet toe komen aan de beoordeling of een beroep op gewichtige redenen zal slagen. Behalve dat de rechter zal beoordelen of voldaan is aan de vereisten, zal de rechter bezien of inzage proportioneel en subsidiair is. Overigens heeft de wederpartij de mogelijkheid om een beroep te doen op de geheimhoudingsplicht. De geheimhoudingsplicht hangt nauw samen met een beroep op gewichtige redenen. De geheimhoudingsplicht kan namelijk ook betrekking hebben op bescheiden waar een partij een beroep kan doen op gewichtige redenen die zich verzetten.

⁷⁹ HR 11 maart 1994, *LJN* ZC1296.

3. Gewichtige redenen

In dit hoofdstuk wordt het beroep op gewichtige redenen beschreven. Art. 843a lid 4 Rv bepaalt dat een beroep op afschrift van bescheiden niet slaagt, indien gewichtige redenen zich verzetten.⁸⁰ Bij gewichtige redenen gaat het vooral om de criteria waar de wetgever aan heeft gedacht bij het beroep op gewichtige redenen. In dit hoofdstuk zal gebruik worden gemaakt van de proefschriften van Sijmonsma en Ekelmans.

3.1 Beroep op gewichtige redenen

Sijmonsma heeft in zijn proefschrift het volgende geschreven: ‘De parlementaire geschiedenis maakt niet veel woorden vuil aan de vraag wat er wordt bedoeld met ‘gewichtige redenen’.⁸¹ De wetgever heeft als gewichtige redenen aangemerkt seksuele geaardheid, medische status en financiële positie.⁸² In hoofdstuk vijf zal worden beschreven of deze opsomming door de wetgever limitatief is. De rechter treedt overigens buiten de rechtsstrijd wanneer hij art. 843a lid 4 RV ambtshalve toepast.⁸³ Of een beroep op gewichtige redenen wordt gehonoreerd, hangt af van een belangenafweging. Enerzijds moet de partij de stukken tot zijn beschikking kunnen krijgen en anderzijds moeten de geheimen gewaarborgd blijven. Het beroep op gewichtige redenen, zal daarom goed gemotiveerd moeten zijn. De wetgever heeft bij het criterium “gewichtige redenen” in de eerste plaats gedacht aan vertrouwelijke gegevens, zoals gegevens betreffende seksuele geaardheid, medische status of financiële positie. In de literatuur is weinig te vinden over gewichtige redenen. Sijmonsma en Ekelmans hebben daarentegen in hun proefschriften gewichtige redenen wel nader uitgewerkt.⁸⁴ Volgens Sijmonsma heeft de literatuur en jurisprudentie nog géén goed te hanteren omschrijving geformuleerd.⁸⁵ In de volgende paragrafen worden de gewichtige redenen: seksuele geaardheid, medische status en financiële positie beschreven.

⁸⁰ T.S. Jansen, ‘Art. 843a Rv in de ondernemingsrechtspraktijk’, *Tijdschrift voor de ondernemingsrechtpraktijk* mei 2009.

⁸¹ J.R. Sijmonsma, *Het inzagerecht* (diss. Universiteit Maastricht), Deventer: Kluwer 2010, p. 183.

⁸² P. van Mierlo, *Parlementaire geschiedenis, Herziening van het burgerlijk procesrecht*, Deventer: Kluwer 2002, p. 154-160.

⁸³ HR 6 oktober 2006, NJ 2006, 547.

⁸⁴ J.R. Sijmonsma, *Het inzagerecht* (diss. Universiteit Maastricht), Deventer: Kluwer 2010, p. 183; J. Ekelmans, *De exhibitieplicht* (diss. Rijksuniversiteit Groningen), Deventer: Kluwer 2010, p. 110.

⁸⁵ J.R. Sijmonsma, *Het inzagerecht* (diss. Universiteit Maastricht), Deventer: Kluwer 2010, p.193.

3.1.1 Seksuele geaardheid

Één van de gewichtige redenen die de wetgever heeft aangemerkt is seksuele geaardheid.⁸⁶ In de literatuur is niet duidelijk wat nu werkelijk met het begrip bedoeld wordt. Zowel Sijmonsma als Ekelmans hebben seksuele geaardheid wel genoemd, maar zij hebben niet behandeld wat het begrip inhoudt voor de praktijk.⁸⁷

Seksuele geaardheid kan daarentegen wel verder worden ingevuld. Bij seksuele geaardheid kan gedacht worden aan hetero-, homo- en biseksualiteit. Informatie over seksualiteit kan erg gevoelig zijn. Bij seksuele geaardheid speelt daarom de Wet bescherming persoonsgegevens (hierna Wbp) een rol. In de Wbp is het seksuele leven in art. 16 aangemerkt als een bijzonder persoonsgegeven. Seksuele leven is uitgebreider dan seksuele geaardheid. Seksuele geaardheid kan wel worden gezien als een onderdeel van seksuele leven. Verwerking van persoonsgegevens over het seksuele leven is op grond van art. 16 Wbp verboden. Men kan zich afvragen of dit ook geldt bij de ledenadministratie van een homovereniging. Niet iedereen accepteert homo- en biseksualiteit. Het ligt nog steeds erg gevoelig in de maatschappij. Tegenover het belang van privacy staat het belang van waarheidsvinding. Als men een beroep doet op seksuele geaardheid, weet de wederpartij of derden al waarom men een beroep doet op seksuele geaardheid. Men kan zich daarom afvragen of een beroep op seksuele geaardheid wel zinvol is. Dit kan mijns inziens wel zinvol zijn. Het gaat namelijk om het privacybelang van de persoon die een beroep doet op seksuele geaardheid. Het is opmerkelijk dat er geen uitspraken zijn gepubliceerd waarbij men een beroep heeft gedaan op seksuele geaardheid. Hieruit kan worden afgeleid dat de maatschappij geen behoefte heeft om een beroep te doen op seksuele geaardheid. Toch moet de mogelijkheid, om een beroep op seksuele geaardheid te doen, blijven bestaan. Het privacybelang kan namelijk erg groot zijn. Dit dient dan ook door de rechter te worden afgewogen tegen het belang van waarheidsvinding. Indien de privacy van degene die zich beroept op seksuele geaardheid groot is, kan de rechter gebruik maken van de mogelijkheid om een onafhankelijke derde te benoemen, die het bescheid bekijkt.

⁸⁶ P. van Mierlo, *Parlementaire geschiedenis, Herziening van het burgerlijk procesrecht*, Deventer: Kluwer 2002, p. 156.

⁸⁷ J.R. Sijmonsma, *Het inzagerecht* (diss. Universiteit Maastricht), Deventer: Kluwer 2010, p.185 ;J. Ekelmans, *De exhibitieplicht* (diss. Rijksuniversiteit Groningen), Deventer: Kluwer 2010, p. 102.

3.1.2 Medische status

Één van de gewichtige redenen die de wetgever heeft aangemerkt is medische status.⁸⁸ In de literatuur wordt medische status aangemerkt als een breed begrip. Bij medische status kan het namelijk gaan om het medisch dossier, onderdelen van het medisch dossier, MIP-dossier en de patiëntenkaart. Zowel Sijmonsma als Ekelmans hebben in hun proefschriften de medische status uitvoerig beschreven. Om niet hetgeen te herhalen wat Sijmonsma en Ekelmans al hebben beschreven over de medische status, heb ik er voor gekozen om drie onderdelen van de medische status te beschrijven die zowel Sijmonsma als Ekelmans niet of nauwelijks hebben beschreven. In deze paragraaf zal daarom, de rechtspraak worden beschreven omtrent het MIP-dossier⁸⁹, medisch dossier en de patiëntenkaart.

3.1.2.1. MIP-dossier

In het MIP-dossier worden incidenten opgenomen die betrekking hebben op de patiëntenzorg. Het MIP-dossier kan bij aansprakelijkheid van belang zijn vanwege het menselijk handelen of nalaten. Na bestudering van de jurisprudentie blijkt dat over het inbrengen van het MIP-dossier de rechtspraak wisselend is. Een duidelijke lijn is niet te trekken. Ik zal hieronder drie uitspraken beschrijven.

In een uitspraak van de Rechtbank Arnhem ging het om de afgifte van een MIP-dossier.⁹⁰ Het ziekenhuis weigerde om het MIP-dossier over te leggen. Het ziekenhuis beriep zich op de onafhankelijkheid. Daarnaast hadden ze een principiële bezwaar vanwege de discussie of gegevens van de MIP-commissies mogen worden overlegd aan derden in het kader van juridische procedures. De rechtbank meende in deze procedure dat het zwaarwegende belang van een goed functionerend kwaliteitssysteem zwaarder weegt dan het individuele belang van de patiënt. Opmerkelijk aan deze uitspraak vind ik dat het individuele belang van de patiënt minder zwaar weegt dan een goed functionerend kwaliteitssysteem. Het gaat namelijk om afgifte van het MIP-dossier, waarin is opgenomen hoe een incident is verlopen.

⁸⁸ P. van Mierlo, *Parlementaire geschiedenis, Herziening van het burgerlijk procesrecht*, Deventer: Kluwer 2002, p. 157.

⁸⁹ Melding incidenten patiëntenzorg.

⁹⁰ Rb. Arnhem 8 juli 2009, *NJ* 2009, 32.

Een patiënt heeft het recht om te weten wat er is gebeurd. Opmerkelijk is dat in de memorie van toelichting van de Wet op de cliëntenzorg is opgenomen dat gegevens die in het kwaliteitssysteem staan, niet mogen worden overlegd in civielrechtelijke procedures.⁹¹ Dit is opmerkelijk, omdat veel gegevens van cliënten zijn opgeslagen in een kwaliteitssysteem.

In een andere zaak wees de voorzieningenrechter de vordering tot in het geding brengen van het MIP-dossier toe.⁹² Het individuele belang, namelijk dat er in het MIP-dossier geen behoorlijk operatieverslag zat, woog zwaarder dan het belang van een goed functionerend kwaliteitssysteem. In dit geval weegt het individuele belang dus zwaarder. Ik vind het logisch dat in dit geval het individuele belang zwaarder weegt gezien men niet beschikte over een behoorlijk operatieverslag. Dat is eigenlijk al nalatigheid. Afgifte van het MIP-dossier kan dan van groot belang zijn voor de waarheidsvinding. De afweging zal afhankelijk zijn van alle omstandigheden van het geval.

Het Gerechtshof te Leeuwarden heeft daarentegen in een andere zaak overwogen dat het algemeen belang van het vertrouwelijk kunnen melden van incidenten in een ziekenhuis ter voorkoming van herhaling en derhalve ter bevordering van de kwaliteit van de zorgverlening zwaarder weegt dan het individuele belang van de patiënt bij de openbaarmaking van het MIP-dossier.⁹³ Uit deze afweging blijkt dat het over twee belangen gaat die beide van essentieel belang kunnen zijn. Tegenover het bevorderen van de kwaliteit van de zorgverlening staat het belang van de patiënt bij de openbaarmaking van het MIP-dossier. Dit is een lastige afweging en de afweging zal afhankelijk zijn van alle omstandigheden het geval.

Uit bovenstaande kan worden opgemaakt dat het individuele belang van waarheidsvinding dient te worden afgewogen tegen het belang een goed functionerend kwaliteitssysteem of het belang van het bevorderen van de kwaliteit van zorgverlening. De uitkomst van deze belangenafweging is afhankelijk van alle omstandigheden. Het individuele belang van een patiënt weegt in twee uitspraken die ik heb beschreven zwaarder dan het belang van waarheidsvinding. Bij het MIP-dossier gaat het om het menselijk handelen of nalaten,

⁹¹ R.J.B. Boonekamp e.a., 'MIP-melding; weigering inbreng MIP-dossier in geding; Wet cliëntenrechten zorg; belangenafweging zwaarwegend belang patiënt tot het verkrijgen van zoveel mogelijk gegevens omtrent incident enerzijds en zwaarwegend belang van het in stand houden van een systeem van kwaliteitszorg door veilig melden van incidenten anderzijds', *TvGR* 2009/32, p. 576.

⁹² Rb. Zwolle-Lelystad 20 december 2007, *LJN* BC1286.

⁹³ Gerechtshof Leeuwarden 9 december 2008, *NJ* 2009, 200.

waarbij de patiënt betrokken is. Ik ben dan ook van mening dat, afhankelijk van de omstandigheden, het individuele belang van een patiënt zwaar dient te wegen. De patiënt heeft recht om te weten wat er tijdens het incident is gebeurd. Dit hangt nauw samen met de waarheidsvinding. De patiënt wil namelijk de waarheid achterhalen door het MIP-dossier in te zien. Aan de hand daarvan kan bijvoorbeeld iemand aansprakelijk worden gesteld. Het MIP-dossier kan daarom erg van belang zijn. Mijn inziens dient het individuele belang van een patiënt zwaarder te wegen dan bijvoorbeeld een goed functionerend kwaliteitssysteem. Een goed functionerend kwaliteitssysteem is ook belangrijk maar het individuele belang dient dan toch zwaarder te wegen, omdat het wel gaat om een specifiek belang van een patiënt. Het zal afhankelijk zijn van alle omstandigheden. Het is daarom onmogelijk om te beoordelen of het individuele belang van een patiënt altijd zwaarder dient te wegen.

3.1.2.2 Medisch dossier

Op grond van de Wet Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (hierna WGBO) heeft een patiënt recht op inzage in zijn gegevens in het medisch dossier zoals röntgenfoto's, diagnoses en operatieverslagen. De WGBO regelt de algemene rechten van de patiënt in relatie tot de hulpverlener. De vraag die gesteld kan worden is of het MIP-dossier onderdeel is van het medisch dossier. Uit een medisch dossier kan men de medische status op maken. Een patiënt kan geen beroep doen op art. 7:456 BW om inzage te krijgen in een MIP-dossier.⁹⁴ Op grond van art. 7:456 BW kan men de conclusie trekken dat het MIP-dossier geen onderdeel is van het medisch dossier. Toch ben ik van mening dat inzage in een MIP-dossier wel degelijk van belang kan zijn voor een procedure. Het is namelijk van belang voor de medische status.

Een voorbeeld dat zich voor kan doen bij inzage in een medische dossier, is indien nabestaanden willen aantonen dat erflaterster ten tijde van het testament niet over haar verstandelijk vermogen beschikte.⁹⁵ Deze kwestie heeft Sijmonsma in zijn proefschrift ook behandeld. De rechtbank wees de vordering toe, omdat het medisch dossier voor opheldering kon zorgen.⁹⁶ Sijmonsma is van mening dat het niet aan de nabestaanden en de rechter is om te speculeren wat een erflater heeft gewild.⁹⁷ Met deze mening ben ik het niet eens. Het kan wel van belang zijn dat nabestaanden en een rechter opnieuw gaan speculeren over de vraag of een erflater de "juiste" bedoeling heeft gehad met zijn

⁹⁴ Rb. Utrecht 10 oktober 2002, *LJN* DB8900.

⁹⁵ J.R. Sijmonsma, *Het inzagerecht* (diss. Universiteit Maastricht), Deventer: Kluwer 2010, p. 180.

⁹⁶ Rb. Arnhem 15 augustus 2005, *LJN* AU4760.

⁹⁷ J.R. Sijmonsma, *Het inzagerecht* (diss. Universiteit Maastricht), Deventer: Kluwer 2010, p. 180.

testament. Dit zijn altijd lastige kwesties, omdat het zo kan zijn dat andere nabestaanden liever de erfenis willen, maar het kan ook zijn dat de erflater niet over zijn verstandelijk vermogen beschikte. De belangenafweging is hier van belang. Bij het verzoek tot afgifte van medische gegevens, kan een partij zich beroepen op zijn verschoningsrecht en/of geheimhoudingsplicht.

3.1.2.3 Patiëntenkaart

Een ander dossier dat deel uitmaakt van de medische gegevens is de patiëntenkaart. De patiëntenkaart is afkomstig van de huisarts en maakt dus onderdeel uit van het huisartsdossier. Bij een letselschadeclaim ontstaat vaak de discussie wanneer de verzekeraar van de aansprakelijke partij inzage wenst in de medische gegevens van de benadeelde van vóór het schadeveroorzakende voorval, teneinde de gegrondheid van een claim te kunnen beoordelen en de benadeelde dit weigert met een beroep op zijn recht van privacy.⁹⁸ Van Dijk heeft het volgende geschreven in het artikel over de patiëntenkaart: ‘Er is een wassende stroom uitspraken waarin is beslist dat de benadeelde de medische informatie van vóór en ná het ongeval dient te verstrekken aan zowel de onafhankelijke deskundige als de medische adviseur’.⁹⁹ De meeste uitspraken die het verzoek toewijzen zijn genomen in het kader van een verzoekschrift voorlopig deskundigenbericht.¹⁰⁰ In een tweetal uitspraken van de Hoge Raad¹⁰¹ is geen duidelijke lijn getrokken. Inzage in de patiëntenkaart zal afhankelijk zijn van alle omstandigheden. Dat een benadeelde cq. verzekeraar dus sowieso recht heeft op inzage in alle medische informatie, staat dus nog niet vast. Bij de afweging van de belangen gaat het om de privacy van de benadeelde en het belang van de verzekeraar bij equality of arms. Naar mijn mening gaat het niet alleen om het privacybelang van de benadeelde. De benadeelde dient zijn belang van privacy af te zetten tegen het belang van bijvoorbeeld het verlies van zijn arbeidsvermogen. Het is van belang om te achterhalen wat de daadwerkelijke schade is bij de benadeelde.

⁹⁸ E.M. Deen, 'Letselschade en de patiëntenkaart: een bewijsrechtelijke beschouwing', *Tijdschrift voor Civiele Rechtspleging* 2010, p. 1.

⁹⁹ Chr.H. van Dijk, 'Ter beschikking stellen van de patiëntenkaart: aan wie?', *Tijdschrift vergoeding personenschade* 2006/1, p.1.

¹⁰⁰ Chr.H. van Dijk, 'Ter beschikking stellen van de patiëntenkaart: aan wie?', *Tijdschrift vergoeding personenschade* 2006/1, p.2.

¹⁰¹ HR 22 februari 2008, *LJN* BB562; HR 22 februari 2008, *LJN* BB3676.

3.1.3 Financiële positie

Één van de gewichtige redenen die de wetgever heeft aangemerkt is de financiële positie. De financiële positie kan zowel betrekking hebben op natuurlijke personen als op rechtspersonen. Financiële positie is ook nog in andere artikelen geregeld. Op grond van art. 162 Rv kan de rechter namelijk in de loop van het geding, op verzoek of ambtshalve, aan (een der) partijen de openlegging bevelen van de boeken en bescheiden en geschriften die zij ingevolge de wet moeten houden, maken of bewaren. Een partij kan dus gedwongen worden om inzage te verschaffen in bijvoorbeeld de administratie.

3.1.3.1 Natuurlijke personen

De financiële positie van natuurlijke personen is persoonsgebonden. Het privacybelang van natuurlijke personen is van belang.. Bij natuurlijke personen komt inzage in de financiële positie vaak voor op grond van art. 475g Rv. Sijmonsma heeft in zijn proefschrift de financiële positie beschreven. Sijmonsma is van mening dat de financiële positie geen reden van groot gewicht is, vooral omdat art. 475g Rv een schuldenaar de verplichting oplegt om aan een deurwaarder, die gerechtigd is tegen hem beslag te leggen, desgevraagd zijn bronnen van inkomsten (dus niet hoeveel hij verdient, maar waar hij inkomen verdient) op te geven.¹⁰² Bij natuurlijke personen is het daarom niet van groot gewicht om een beroep te doen op de financiële positie op grond van art. 843a Rv.

3.1.3.2 Rechtspersonen

De financiële positie van rechtspersonen is vertrouwelijk vanwege de concurrentie en de bedrijfsgeheimen. Inzage in een due diligencerapport valt deels onder de ruimere uitleg van art. 843a Rv. In de rechtspraak zijn dergelijke verzoeken namelijk al een aantal keer toegewezen.¹⁰³ Sijmonsma verdedigt in het bijzonder dat een franchisenemer tot het verlenen van inzage in de boekhouding verplicht is, indien er voldoende omstandigheden zijn waaruit kan worden afgeleid dat omzetgegevens worden achtergehouden.¹⁰⁴ Dit roept nogal wat vraagtekens op. Want waarom kan men niet volstaan met inzage in alleen de omzetgegevens en niet de gehele boekhouding? Bij de belangenafweging moet ook goed

¹⁰² J.R. Sijmonsma, *Het inzagerecht* (diss. Universiteit Maastricht), Deventer: Kluwer 2010, p. 183.

¹⁰³ Rb. Utrecht 12 september 2007, *NJ* 2007, 544; Rb. Amsterdam 2 april 2008, *LJN* BC9315.

¹⁰⁴ J.R. Sijmonsma, *Het inzagerecht* (diss. Universiteit Maastricht), Deventer: Kluwer 2010, p. 59.

worden gezien waar een partij precies inzage in moet hebben om bijvoorbeeld zijn vordering goed te kunnen onderbouwen.

In het bijzonder is art. 3:15j BW nog van belang bij rechtspersonen. Het artikel ziet vooral op de mogelijkheid om als schuldeisers de administratie van de failliete vennootschap in te zien. Een vordering tot inzage in de boekhouding van de failliete vennootschap stuit evenwel af op gebrek aan belang indien de inzage gevorderd wordt om de wijze waarop de aanspraken van de desbetreffende crediteuren in het faillissement (door de curator) worden behartigd, te kunnen beoordelen.¹⁰⁵ Bij bedrijfsgegevens gaat het vaak om vertrouwelijke en concurrentiegevoelige informatie. In dat geval kan de rechter beslissen dat de gegevens niet openbaar worden gemaakt. De rechter kan een onafhankelijke derde aanwijzen die een geheimhoudingsplicht heeft en dus inzage krijgt in de bescheiden. Als verweer om inzage niet te verschaffen wordt vaak gebruikt dat de administratielasten van de openbaarmaking hoog zijn. De rechter ziet dit niet als reden om de overlegging te weigeren.¹⁰⁶ Indien er verschil van mening blijft over de vertrouwelijkheid van de stukken, dan zal de rechter kennis dienen te nemen van de bescheiden, zodat de rechter kan beoordelen of een gewichtige reden aan inzage in de weg staat.¹⁰⁷ Indien de rechter van oordeel is dat de bescheiden vertrouwelijk moeten blijven zal de rechter het beroep op gewichtige redenen honoreren of kan hij de houder in de gelegenheid stellen de bescheiden toch in het geding te brengen of hij kan de verdere behandeling van de zaak wel in ongewijzigde samenstelling ter hand nemen, indien beide partijen ermee instemmen dat de rechter beslist op basis van de slechts aan één van hen bekende vertrouwelijke informatie.¹⁰⁸ Het kan ook zijn dat de rechter een geheimhoudingsbevel of strekking in geschoonde vorm of met gebruikmaking van andere adequate voorziening, die geheimhouding waarborgen of verstrekking aan derde of slechts kennisneming door de rechter. Hierdoor blijft de vertrouwelijkheid gewaarborgd. Dit kan erg belangrijk zijn voor de financiële positie.

3.2 Bevindingen

De wetgever heeft als gewichtige redenen het volgende aangemerkt: seksuele geaardheid, medische status en de financiële positie. Zowel Sijmonsma als Ekelmans hebben in hun proefschriften gewichtige redenen uitgebreid geconcretiseerd. Wat de gewichtige reden seksuele geaardheid inhoudt is, zowel door de literatuur als de jurisprudentie nog niet

¹⁰⁵ HR 21 januari 2005, *JOR* 2005/104.

¹⁰⁶ Rb. Den Haag 19 mei 2005, *LJN* AY5824.

¹⁰⁷ Losbl. Rv (Ekelmans), in: Burgerlijke Rechtsvordering, art. 843a Rv, Redactie prof. mr. Dr. P. Vlas, prof. mr. dr. T.F.E. Tjong Tjin Tai.

¹⁰⁸ Losbl. Rv (Ekelmans), in: Burgerlijke Rechtsvordering, art. 843a Rv, Redactie prof. mr. Dr. P. Vlas, prof. mr. dr. T.F.E. Tjong Tjin Tai.

ingevuld. Toch kan geconcludeerd worden dat het privacybelang bij een beroep op seksuele geaardheid erg groot is. Het is dan ook zeker van groot gewicht dat de mogelijkheid blijft bestaan om een beroep te doen op de seksuele geaardheid, ondanks dat er geen enkele uitspraak is gepubliceerd over het beroep op seksuele geaardheid. Over de medische status heeft de literatuur en de rechter zich daarentegen wel uitgelaten. Daarnaast heeft Sijmonsma de medische status uitgebreid beschreven. De uitspraken omtrent de medische status zijn wisselend wat betreft de belangenafweging. Het beroep op gewichtige redenen vanwege medische status is wel verder ingekleurd, maar het is nog niet geheel duidelijk hoe de belangenafweging plaatsvindt. De belangenafweging zal afhankelijk zijn van alle omstandigheden van het geval. Ik ben van mening dat een patiënt recht kan hebben op inzage in een medisch dossier, MIP-dossier en/of patiëntenkaart indien zij/hij daar een groot belang bij heeft. Het is onmogelijk om te beoordelen of het individuele belang van een patiënt altijd zwaarder dient te wegen. Dit is afhankelijk van het belang van de wederpartij. De financiële positie is door zowel de literatuur als de jurisprudentie verder ingevuld. Er is een verschil tussen de financiële positie van natuurlijke en rechtspersonen. De financiële positie van een natuurlijk persoon is persoonsgebonden en ziet daarom op het privacybelang. De financiële positie van rechtspersonen is vertrouwelijk vanwege de concurrentie en de bedrijfsgeheimen. Zowel voor natuurlijke personen als voor rechtspersonen is het van groot gewicht om een beroep te doen op gewichtige redenen en in het bijzonder de financiële positie. Bij de financiële positie heeft de rechter overigens de mogelijkheid om de gegevens niet openbaar te maken indien ze vertrouwelijk zijn. Daarnaast hoort ook tot de mogelijkheden om een onafhankelijke derde aan te wijzen die een geheimhoudingsplicht heeft. Zo kan een onafhankelijke derde bepalen of de bescheiden van belang zijn voor de procedure en de rechter hierover informeren.

4. Waarheidsvinding

De waarheidsplicht is neergelegd in art 21 Rv. Het artikel houdt in dat partijen verplicht zijn de voor de beslissing van belang zijnde feiten, volledig en naar waarheid aan te voeren. Waarheidsvinding komt in veel rechtstelsels voor; het is namelijk van essentieel belang voor het rechtstelsel. Het Oostenrijks, Duits, Engels en Amerikaans recht hebben de waarheidsplicht ook wettelijk verankerd.¹⁰⁹ Het doel van de waarheidsplicht is dat de rechter een zo goed mogelijk beeld krijgt van alle relevante feiten. Naast het beschrijven van art. 21 Rv is onderzocht of de waarheidsplicht ook wettelijk verankerd is in art. 6 EVRM. In art. 6 EVRM is vastgelegd aan welke eisen de rechter en de rechtsgang in civiele, straf- en bestuurszaken ten minste moeten voldoen, willen zij geen aanleiding zijn tot sancties van het Europese Hof voor de rechten van de mens te Straatsburg.¹¹⁰ Eerst zal art. 21 Rv worden beschreven en daarna art. 6 EVRM.

4.1 Art. 21 Rv

Het streven dat een geding zo veel mogelijk op basis van de werkelijkheid wordt beslist, leidde in 2002 tot opnemng van het voor alle procedures geldende voorschrift dat partijen verplicht zijn de voor de beslissing van belang zijnde feiten volledig en naar waarheid aan te voeren.¹¹¹ Een procedure vergt dat feiten en omstandigheden geselecteerd worden. Indien een vordering is gebaseerd op feiten of omstandigheden waarvan eiser de onjuistheid kende of had behoren te kennen, kan het instellen “misbruik van procesrecht” opleveren.¹¹² Herroeping van een vonnis of beschikking is mogelijk indien het berust op stukken, waarvan de valsheid na het vonnis is erkend of bij gewijsde is vastgesteld of de partij na het vonnis stukken van beslissende aard in handen heeft gekregen die door toedoen van de wederpartij waren achtergehouden.¹¹³ Het is lastig om vast te stellen of bij het selecteren het voorschrift van art. 21 Rv is geschonden, zodat daar een sanctie op moet worden gesteld.

¹⁰⁹ R.H. de Bock, *Tussen waarheid en onzekerheid: over het vaststellen van feiten in civiele procedures* (diss. Universiteit van Tilburg), Deventer: Kluwer 2011, p. 52.

¹¹⁰ A.S. Rueb, *Burgerlijk Procesrecht*, Deventer: Kluwer 2011, p. 22.

¹¹¹ A.S. Rueb, *Burgerlijk Procesrecht*, Deventer: Kluwer 2011, p. 38.

¹¹² HR 29 juni 2007, *NJ* 2007, 353.

¹¹³ Artikel 382 Burgerlijke Rechtsvordering.

4.1.1 Verplichting

Art. 21 Rv legt partijen een verplichting op. In principe hebben partijen de taak om feiten aan te voeren en art. 21 heeft deze feiten aangevuld met twee vereisten, namelijk dat de aangevoerde feiten volledig en naar waarheid zijn. Een rechterlijke beslissing dient zoveel mogelijk op de waarheid te berusten. Art. 21 Rv probeert bewuste leugens te achterhalen. De verplichting tot een juiste en volledige voorlichting van de rechter en de wederpartij geldt voor alle in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering geregelde procedures.¹¹⁴ Hieruit kan worden geconcludeerd dat de waarheidsplicht ook geldt bij een beroep op gewichtige redenen in de zin van art. 843a Rv.

Bij volledige feiten zijn het de partijen die de aard en omvang van het geschil bepalen. Partijen dienen de feiten aan te dragen die kunnen leiden tot een oplossing van het geschil dat zij hebben. Het geldt daarom ook als bewijs. Bij volledige feiten gaat het niet om alle feiten, maar alleen om relevante feiten die van belang zijn voor de oplossing van het geschil.¹¹⁵

Een partij dient naar waarheid te beantwoorden indien de wederpartij of een rechter een vraag stelt. Het is alleen moeilijk te beoordelen of iemand daadwerkelijk de waarheid spreekt. Het kan dus zo zijn dat feiten nadelig zijn voor het eigen standpunt. Het kan ook zo zijn dat op een partij een spontane mededelingsplicht rust ten aanzien van feiten die dus ongunstig kunnen zijn, maar wel kunnen bijdragen aan de waarheidsvinding en waarvan zij wist of behoorde te weten, dat de wederpartij niet met de feiten bekend was of redelijkerwijze bekend behoorde te zijn.¹¹⁶ In zijn algemeenheid kent de civiele procedure dus niet de opvatting dat iemand niet kan worden gedwongen om mee te werken aan bewijs tegen zichzelf.¹¹⁷ Het blijft lastig om te beoordelen of partijen alle feiten naar waarheid hebben aangevoerd.

Zoals ik al eerder vermeldde, is de verplichting om feiten aan te voeren opgelegd aan partijen. Het gaat hier dan om de procespartijen. De raadsman van een partij is niet verplicht om zelfstandig onderzoek te doen of hetgeen zijn cliënt aanvoert, de waarheid is. Een

¹¹⁴ HR 25 maart 2011, *LJN* BO6975.

¹¹⁵ R.H. de Bock, *Tussen waarheid en onzekerheid: over het vaststellen van feiten in civiele procedures* (diss. Universiteit van Tilburg), Deventer: Kluwer 2011, p. 62.

¹¹⁶ HR 4 oktober 1996, *LJN* ZC2162.

¹¹⁷ HR 28 september 2001, *LJN* ZC3656.

advocaat mag alleen de waarheid niet bewust verdraaien. In regel 30 van de Gedragsregels 1992 van de advocaten staat dat een advocaat zich dient te onthouden van het verstrekken van feitelijke gegevens, waarvan hij weet, althans behoort te weten, dat die onjuist zijn.

De rechter oordeelt of partijen aan de waarheidsplicht van art. 21 Rv hebben voldaan. De rechter mag, indien partijen niet voldoen aan de waarheidsplicht, ambtshalve de gevolgen verbinden die in overeenstemming zijn met de aard en de ernst van de schending.¹¹⁸ Hierbij kan gedacht worden aan het verlies van de geloofwaardigheid van een partij waardoor een stelling van de andere partij, voor waar kan worden aangenomen. De rechter kan ook, indien een partij haar stelling die onjuist of onvolledig was wil uitbreiden met nieuwe feiten, deze buiten beschouwing laten, wegens strijd met de goede procesorde. In dat geval is er een verband tussen waarheid en rechtvaardigheid. Er is alleen sprake van een rechtvaardig vonnis, indien het vonnis recht doet aan de werkelijkheid.¹¹⁹ Wanneer de rechter door een incorrecte of onvolledige feitenvaststelling geen recht doet aan de materiële rechtspositie van partijen, is er wel sprake van een onrechtvaardige uitspraak.¹²⁰ De rechterlijke uitspraak doet dan het rechtsgevoel niet bevredigen. De rechter valt niet altijd een verwijt te maken. Een rechter heeft namelijk niet de onbeperkte mogelijkheden om de waarheid te achterhalen.¹²¹

4.1.2 Belangen

Waarheidsvinding heeft zowel een maatschappelijk belang als een belang in civiele procedures tussen partijen. Het maatschappelijk belang is dat het rechterlijk oordelen zo veel mogelijk berust op een concrete feitenvaststelling.¹²² Het gaat niet alleen om het belang van partijen, maar ook om het maatschappelijk belang. Hierbij kan gedacht worden aan het vertrouwen in de rechtspraak. De Bock heeft in haar proefschrift het volgende geschreven : 'Hoewel het civiele procesrecht te kampen heeft met hardnekkige beeldvorming dat waarheidsvinding daarin niet van primair belang is, kan een analyse van het huidige procesrecht tot geen andere gevolgtrekking leiden dan dat het is doordeesemd van waarheidsvinding'.¹²³ Waarheidsvinding is in civiele procesrecht dus wel degelijk van belang.

¹¹⁸ HR 25 maart 2001, LJV BO9675.

¹¹⁹ R.H. de Bock, *Tussen waarheid en onzekerheid: over het vaststellen van feiten in civiele procedures* (diss. Universiteit van Tilburg), Deventer: Kluwer 2011, p. 43.

¹²⁰ R.H. de Bock, *Tussen waarheid en onzekerheid: over het vaststellen van feiten in civiele procedures* (diss. Universiteit van Tilburg), Deventer: Kluwer 2011, p. 45.

¹²¹ R.H. de Bock, *Tussen waarheid en onzekerheid: over het vaststellen van feiten in civiele procedures* (diss. Universiteit van Tilburg), Deventer: Kluwer 2011, p. 45.

¹²² HR 10 april 2009, NJ 2010, 471

¹²³ R.H. de Bock, *Tussen waarheid en onzekerheid: over het vaststellen van feiten in civiele procedures* (diss. Universiteit van Tilburg), Deventer: Kluwer 2011, p. 52.

De belangenafweging speelt een rol bij het beroep op gewichtige redenen op grond van art. 843a Rv. De waarheidsvinding wordt afgewogen tegen het belang van de partij die zich beroept op gewichtige redenen. Een partij kan bijvoorbeeld een beroep op gewichtige redenen doen, vanwege vertrouwelijke gegevens. Hierdoor kan een partij dus niet voldoen aan de verplichting die is neergelegd in art. 21 Rv. In art. 21 Rv is niet uitdrukkelijk voorzien in de mogelijkheid van een begrenzing aan de waarheidsplicht wegens gewichtige redenen. Art. 22 Rv voorziet hier wel in. Een partij die dus vreest dat vertrouwelijke gegevens in de openbaarheid komen, kan een beroep op gewichtige redenen te doen. De rechter dient te beoordelen of er belang is bij de waarheidsvinding. De belangenafweging zal worden beschreven aan de hand van de rechtspraak in hoofdstuk vijf.

4.1.3 Samenhang art. 22 Rv

In art. 22 Rv is opgenomen dat partijen afgifte van een bevel van de rechter om bepaalde stellingen toe te lichten of bepaalde, op de zaak betrekking hebbende bescheiden over te leggen, kunnen weigeren indien daarvoor gewichtige redenen zijn. Deze formulering ziet men ook terug in art. 8:29 Awb en in art. 843a Rv. Of een weigering rechtvaardig is dient de rechter te beoordelen. Bij gewichtige redenen moet men denken aan vertrouwelijke (persoonlijke of bedrijfsmatige) gegevens. Indien een partij om gewichtige redenen geen gehoor wil geven aan het bevel of maar gedeeltelijk, dient zij dit te motiveren.

De Bock merkt in haar proefschrift op dat art. 22 Rv de waarheidsplicht heeft opgenomen in de wet als algemene voorschriften voor procedures.¹²⁴ Het geeft volgens De Bock de rechter de bevoegdheid om in elke stand van zaken, de partijen te bevelen bepaalde stellingen toe te lichten of bepaalde bescheiden over te leggen.¹²⁵ De Bock stelt het volgende in haar proefschrift: 'Dat de in het kader van art. 22 Rv en art. 843a Rv te maken belangenafweging tussen waarheidsvinding en vertrouwelijkheid vrijwel steeds uitvalt ten gunste van de waarheidsvinding, hangt samen met het feit dat de rechtsgronden voor vertrouwelijkheid geen absoluut karakter hebben'.¹²⁶ In de wet zijn geheimhoudingsplichten neergelegd, maar hier zitten beperkingen op. Men kan bijvoorbeeld denken aan beperkte openbaarmaking. Uit bovenstaande kan worden geconcludeerd dat er volgens De Bock een samenhang is met

¹²⁴ R.H. de Bock, *Tussen waarheid en onzekerheid: over het vaststellen van feiten in civiele procedures* (diss. Universiteit van Tilburg), Deventer: Kluwer 2011, p. 59.

¹²⁵ R.H. de Bock, *Tussen waarheid en onzekerheid: over het vaststellen van feiten in civiele procedures* (diss. Universiteit van Tilburg), Deventer: Kluwer 2011, p. 59.

¹²⁶ R.H. de Bock, *Tussen waarheid en onzekerheid: over het vaststellen van feiten in civiele procedures* (diss. Universiteit van Tilburg), Deventer: Kluwer 2011, p. 162.

art. 21, art. 22 en art. 843a Rv. Naar mijn idee is er ook een samenhang tussen de artikelen. De artikelen vullen elkaar aan, wat betreft de waarheidsplicht. Het zijn algemene voorschriften voor procedures die moeten worden nageleefd. De rechter geeft hier dan ook invulling aan. Alleen de basis van de waarheidsplicht is neergelegd in art. 21 Rv. Waarheidsplicht is afhankelijk van de belangenafweging.

4.2 Art. 6 EVRM

Art. 6 EVRM kent de volgende fundamentele vereisten: de toegang tot de rechter, de eerlijke behandeling, de openbaarheid van de behandeling, de redelijke termijn en de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechter.¹²⁷ Het in art. 6 EVRM genoemde recht op een eerlijke behandeling (fair trial) omvat onder meer het recht om zich over en weer in voldoende mate over de zaak uit te laten (hoor en wederhoor), de gelijkheid in procespositie (equality of arms) en de aanspraak dat de rechter er in zijn beslissing blijk van geeft, dat hij met essentiële stellingen van partijen rekening heeft gehouden (motiveringsplicht).¹²⁸ Eerlijke behandeling ziet op de gehele procesgang. De procesbeginselen van art. 6 EVRM blijken vooral een effectieve leidraad te zijn aan de hand waarvan het Nederlands burgerlijk procesrecht behandeld kan worden.¹²⁹

Het recht op hoor en wederhoor is opgenomen in art. 19 Rv. Dit is vergelijkbaar met het recht op adversial proceedings. Bij de equality of arms gaat het om de gelijkheid van de processuele middelen. Hierbij kan aan de vele kwesties van bewijsrecht worden gedacht. Daarnaast brengt art. 6 EVRM mee dat de rechter de redenen voor zijn beslissingen moet geven.¹³⁰ In de nationale wet is dit verankerd in art. 121 GW, art. 5 RO, art. 30 Rv, art. 230 Rv en art. 287 Rv.

Smits wijst er in een voetnoot¹³¹ op dat Vranken van oordeel is dat de botsing van het belang van waarheidsvinding en hoor en wederhoor met het recht op geheimhouding, zich in vele varianten kan voordoen en dat daar geen eenheidsoplossing bij past.¹³² Smits merkt

¹²⁷ A.S. Rueb, *Burgerlijk Procesrecht*, Deventer: Kluwer 2011, p. 24.

¹²⁸ A.S. Rueb, *Burgerlijk Procesrecht*, Deventer: Kluwer 2011, p. 27.

¹²⁹ L.M. Coenraad, 'Art. 6 EVRM en de civiele procedure', *Tijdschrift Civiele rechtspleging* 2009/1.

¹³⁰ A.S. Rueb, *Burgerlijk Procesrecht*, Deventer: Kluwer 2011, p. 31.

¹³¹ P. Smits, *Art .6 EVRM & de civiele procedure* (diss. Universiteit van Leiden), Deventer: Kluwer 2008, p. 120.

¹³² P. Smits, *Art .6 EVRM & de civiele procedure* (diss. Universiteit van Leiden), Deventer: Kluwer 2008, p. 120.

daarbij tevens op dat volgens Vranken de uiteindelijke grens ligt bij wat volgens art. 6 EVRM toelaatbaar is.¹³³ In dit geval wordt dus waarheidsvinding afgezet tegen geheimhouding. Dit is anders dan gewichtige redenen zoals in art. 843a Rv. Bij gewichtige redenen in de zin van art. 843a Rv gaat het niet alleen om geheimhouding van stukken maar ook andere belangen.

4.2.1 *Adversial Proceedings*

Het recht op adversial proceedings houdt in dat partijen het recht hebben op bewijslevering. Partijen moeten de gelegenheid krijgen om hun bewijsmiddelen aan de rechter voor te leggen.¹³⁴ Dit recht van partijen volgt ook uit de rechtspraak van de HR. Een rechter moet immers het bewijsaanbod honoreren, mits dit voldoende gespecificeerd is en relevant.¹³⁵ Het bewijsaanbod kan bestaan uit bescheiden, maar ook uit het horen van getuigen of deskundigen. Bovendien kent het recht op adversial proceedings het aspect dat een partij steeds de gelegenheid moet krijgen om commentaar te geven op alle stellingen of bewijsstukken die door de wederpartij (of een derde) in de procedure naar voren worden gebracht.¹³⁶ Men kan zich afvragen of het van belang is of de rechterlijke beslissing op de stellingen van een partij, zoals hierboven beschreven, is gebaseerd. Het EHRM heeft bepaald dat dit niet van belang is.¹³⁷ Daarnaast is het commentaar geven op stellingen en bewijsstukken van de wederpartij van belang voor de onafhankelijkheid van de rechter.¹³⁸ Hierdoor kunnen geen twijfels komen over de onafhankelijkheid van de rechter. In Nederland hangt het recht op adversial proceedings nauw samen met het recht op hoor en wederhoor. Het hoor en wederhoor is van belang voor het bewijs. Maar hoor en wederhoor is wat anders dan de waarheidsplicht, die verankerd is in art. 21 Rv.

¹³³ P. Smits, *Art .6 EVRM & de civiele procedure* (diss. Universiteit van Leiden), Deventer: Kluwer 2008, p. 120.

¹³⁴ EHRM 18 maart 1997, *NJ* 1998, 278.

¹³⁵ HR 13 februari 2009, *NJ* 2009, 106.

¹³⁶ R.H. de Bock, *Tussen waarheid en onzekerheid: over het vaststellen van feiten in civiele procedures* (diss. Universiteit van Tilburg), Deventer: Kluwer 2011, p. 66.

¹³⁷ EHRM 18 februari 1997, *NJ* 1997, 590.

¹³⁸ HR 25 juni 1997, *NJ* 1998, 776.

4.2.2 Equality of arms

Beide partijen dienen de mogelijkheid te krijgen om in een rechterlijke procedure een gelijkwaardige positie in te nemen. Dit is ook van belang voor het bewijsrecht. Partijen moeten de gelegenheid krijgen, indien een partij bewijs levert, dat de andere partij tegenbewijs mag leveren.¹³⁹ Indien een partij zich beroept op bewijsmiddelen dan moet deze partij ook de mogelijkheid hebben om bewijs in het geding te brengen. Het beginsel van equality of arms geeft de wederpartij geen aanspraak op inzage in die stukken.¹⁴⁰ De rechter kan wel op grond van de waarheidsvinding bevelen om de stukken in het geding te brengen en de wederpartij kan verzoeken om inzage op grond van art. 843a Rv. Equality of arms is van belang voor de waarheidsvinding, maar is niet te vergelijken met art. 21 Rv.

4.3 Processuele kant van waarheidsvinding

In een procedure moet op een behoorlijke en eerlijke wijze aan waarheidsvinding worden voldaan. Het belang van een eerlijk en behoorlijk verlopende waarheidsvinding, dient echter zélf ook weer het belang van waarheidsvinding als resultaat, omdat het zijn weerslag heeft op de inhoudelijke kant van het proces.¹⁴¹ Het proces van waarheidsvinding bevordert inhoudelijke, rechterlijke beslissingen. Waarheidsvinding is van belang als resultaat.

Uit het onderzoek, dat ik heb verricht, is gebleken dat er geen rechtspraak van het EHRM is gepubliceerd, in de human rights handbooks, waarin een belangenafweging is gemaakt, bij enerzijds het belang van waarheidsvinding en anderzijds het belang van de wederpartij om een beroep te doen op gewichtige redenen om inzage te voorkomen. Het is onmogelijk om vast te stellen hoe het EHRM zo een belangenafweging zou maken. Duidelijk is wel dat het EHRM het recht op een eerlijke behandeling hoog in het vaandel heeft staan. Het EHRM hecht dus veel waarde aan de waarheidsvinding. Of het EHRM net zo veel waarde hecht aan een beroep op gewichtige redenen, is niet vast te stellen.

¹³⁹ R.H. de Bock, *Tussen waarheid en onzekerheid: over het vaststellen van feiten in civiele procedures* (diss. Universiteit van Tilburg), Deventer: Kluwer 2011, p. 67.

¹⁴⁰ HR 6 februari 1998, NJ 1999, 479.

¹⁴¹ R.H. de Bock, *Tussen waarheid en onzekerheid: over het vaststellen van feiten in civiele procedures* (diss. Universiteit van Tilburg), Deventer: Kluwer 2011, p. 68.

4.4. Bevindingen

Art. 21 Rv legt partijen een verplichting op. Partijen hebben de taak om feiten aan te voeren en art. 21 heeft dit aangevuld met twee vereisten namelijk dat de aangevoerde feiten volledig en waar moeten zijn. In art. 6 EVRM is equality of arms en adversial proceedings neergelegd. Waarheidsvinding is deels terug te vinden in art. 6 EVRM. Het is alleen anders omschreven dan in art. 21 Rv. Er valt wel een verband te leggen met 'equality of arms'. Partijen moeten namelijk de mogelijkheid krijgen om tegenbewijs te leveren. Dit is wel anders dan de waarheidsplicht zoals deze is neergelegd in art. 21 Rv. Het tegenbewijs kan in het bezit zijn van de wederpartij. Er moet sprake zijn van een eerlijke en behoorlijk verlopende waarheidsvinding. De basis van de waarheidsplicht is neergelegd in art. 21 Rv. Mijn inziens is er wel een samenhang tussen art. 21, art. 22 en art 843a Rv. De artikelen vullen elkaar aan wat betreft de waarheidsplicht. De rechter geeft invulling aan deze artikelen. Waarheidsplicht is afhankelijk van de belangenafweging. Uit onderzoek dat ik heb gedaan in the human rights handbooks is gebleken dat het EHRM nog nooit een belangenafweging heeft gemaakt bij enerzijds het belang van waarheidsvinding en anderzijds het belang van de wederpartij om een beroep te doen op gewichtige redenen om inzage te voorkomen. Het is dus onmogelijk om te beoordelen aan welk belang het EHRM een zwaarder gewicht toekent. Hierover kan wel worden gespeculeerd. Ik verwacht dat het voor het EHRM lastig is om te beoordelen in hoeverre de waarheidsvinding dient mee te wegen bij de belangenafweging. De waarheidsvinding is namelijk niet geheel terug te vinden in art. 6 EVRM. Het EHRM zal een verband leggen met 'equality of arms'.

5. Beroep op gewichtige redenen na de proefschriften van Sijmonsma en Ekelmans

In dit hoofdstuk wordt de rechtspraak behandeld die gepubliceerd is na de proefschriften van Sijmonsma en Ekelmans. Eerdere rechtspraak zorgt alleen voor herhaling van de proefschriften van Sijmonsma en Ekelmans en ik heb er daarom voor gekozen om die rechtspraak niet te behandelen. De rechtspraak die ik wel behandel zal kort beschreven worden en daarbij zal vooral aandacht worden besteed aan de belangenafweging die de rechter maakt. Dit hoofdstuk is ingedeeld aan de hand van de gewichtige redenen die de wetgever heeft opgesomd. Seksuele geaardheid wordt niet behandeld, omdat daarover geen rechtspraak bekend is.

5.1 Medische status

Deze eerste paragraaf gaat over de gewichtige reden ‘medische status’. De eerste uitspraak die ik zal behandelen ging over inzage in medische stukken. In dit geval ging het om een plastische chirurgische ingreep, die zag op het verrichten van een liposuctie en een borstvergroting.¹⁴² Tijdens de ingreep is de persoon onwel geworden en in het ziekenhuis overleden. Het overlijden is aangemerkt als een niet-natuurlijke dood. Eiser heeft een klacht ingediend bij het Regionaal Tuchtcollege voor de gezondheidszorg. Momenteel loopt er een strafrechtelijk vooronderzoek tegen gedaagden. Binnen de civielrechtelijke procedure rust op eiser de bewijslast om aan te tonen dat haar dochter is overleden aan de gevolgen van een medische fout. Dit kan zij mogelijk aantonen aan de hand van de medische stukken. Gedaagden hebben als gewichtige redenen aangevoerd dat in het kader van de waarheidsvinding door zowel de rechter-commissaris als de officier van justitie het verboden is om de verzochte bescheiden met derden te delen. Gedaagden zijn van mening dat de rechter-commissaris en de officier van de justitie de stukken onder zich moeten houden. De voorzieningenrechter heeft geoordeeld dat eiser het meest gebaat is bij een afgerond strafrechtelijk onderzoek en daarom inzage geen duidelijkheid zal verschaffen.¹⁴³ De voorzieningenrechter neemt hier als uitgangspunt dat inzage nu niet voor duidelijkheid zal zorgen. Dit weegt dus mee met de belangenafweging. Ik vind het voor een civiele rechter lastig om af te wegen of eiser daadwerkelijk gebaat is bij een afgerond strafrechtelijk vooronderzoek. Naar mijn mening is dat niet iets wat een civiele rechter kan beoordelen. De voorzieningenrechter had in deze zaak in zijn belangenafweging op moeten nemen, dat het

¹⁴² Rb. Rotterdam 12 april 2010, *LJN* BM2517.

¹⁴³ Rb. Rotterdam 12 april 2010, *LJN* BM2517.

delen van bescheiden binnen het strafrechtelijk onderzoek verboden is. Overigens komt hier naar voren dat waarheidsvinding in een strafrechtelijk onderzoek van groot belang is. Men kan zich dan afvragen of waarheidsvinding in het strafrecht anders is dan in het privaatrecht. In deze uitspraak weegt de waarheidsvinding in het strafrechtelijk onderzoek zwaarder.

Een andere uitspraak ging over drie oud-patiënten die een klacht ingediend hadden bij het Regionaal Tuchtcollege met betrekking tot de geneeskundige behandeling die eiser bij hen als tandarts had uitgevoerd. Het Tuchtcollege te Den Haag bleek niet bevoegd voor het behandelen van de klaagschriften. Het Centraal Tuchtcollege te Amsterdam zou bevoegd zijn. Eiser stelt het Regionaal Tuchtcollege aansprakelijk, omdat hij onnodig proceskosten heeft moeten maken. Om aan te tonen dat het Regionaal Tuchtcollege aansprakelijk is, heeft eiser bepaalde stukken nodig. In dit geval heeft eiser de volledige tekst van de e-mails gevorderd en niet een deel ervan. De rechtbank heeft overwogen dat uitgaande van een ruime exhibitieplicht, zoals die in deze zaak ten opzichte van eiser is betracht, ook een ruime mogelijkheid bestaat om op grond van gewichtige redenen deze exhibitieplicht te kunnen beperken, teneinde een evenwichtige afweging te kunnen maken tussen enerzijds het zwaarwegende belang van waarheidsvinding en anderzijds het belang van vertrouwelijkheid.¹⁴⁴ De rechter is van oordeel dat ten aanzien van de stukken door de Staat het gedane beroep op vertrouwelijkheid berust op de algemeen aanvaarde opvatting dat een partij niet mag worden belemmerd in zijn mogelijkheden om in vrijheid en zonder mogelijke inmenging van anderen, zijn gedachten te vormen met het oog op een standpuntbepaling.¹⁴⁵ Deze weerslag is dus te vergelijken met de Wet openbaarheid van bestuur en de Wet bescherming persoonsgegevens. In dit geval vindt de rechter het belang van de Staat namelijk de vertrouwelijkheid, zwaarder wegen dan het belang van waarheidsvinding. Deze uitspraak hangt nauw samen met een beroep op gewichtige redenen, in het bijzonder medische status, gezien de geneeskundige behandeling. Medische status wordt niet expliciet als gewichtige redenen genoemd. De gewichtige reden waar gedaagde zich op heeft beroepen is vertrouwelijkheid. Deze uitspraak geeft al aan, dat er ook andere gewichtige redenen zijn die samenhangen met de medische status.

¹⁴⁴ Rb. 's-Gravenhage 4 april 2012, *LJN BW2979*, (r.o. 4.6).

¹⁴⁵ Rb. 's-Gravenhage 4 april 2012, *LJN BW2979*, (r.o. 4.6).

5.2 Financiële positie

In het vorige hoofdstuk heb ik al het één en ander vermeld over inzage in de financiële positie van natuurlijke personen en rechtspersonen. In een recente uitspraak ging het om een concurrentiebeding dat was opgenomen in een arbeidsovereenkomst.¹⁴⁶ Dit concurrentiebeding zou zijn overtreden na uitdiensttreding. Om dit te kunnen beoordelen, verzoekt eiser inzage in de financiële en administratieve boekhouding. Gedaagden beroepen zich op gewichtige redenen, omdat door de inzage hun directe concurrent, kennis zal nemen van alle vertrouwelijke bedrijfsgegevens. De rechter heeft geoordeeld dat ook al is er sprake van onrechtmatige concurrentie, dan geeft art. 843a Rv nog geen praktische onbegrensde bevoegdheid tot kennisneming van de financiële en commerciële administratie van de tegenpartij.¹⁴⁷ Naar mijn mening had de rechter hier ook kunnen oordelen dat een onafhankelijke derde de stukken mocht inzien, zodat de concurrent niet direct inzage kreeg in de stukken. Maar de rechter heeft hier dus mee willen aangeven dat onrechtmatige concurrentie een beroep op gewichtige redenen niet rechtvaardigt.

In een andere zaak ging het om een rechtspersoon naar Duits recht die eiser was.¹⁴⁸ Gedaagde Food For The Mind is enig aandeelhouder van ECI Holding B.V., een boekenclub die boeken en cd's verkoopt aan haar leden. Food For The Mind heeft die aandelen gekocht en geleverd gekregen van eiser bij koopovereenkomst d.d. 12 december 2008. Tussen eiser en ECI Holding B.V. was een gerechtelijke procedure, over de verplichting van ECI Holding B.V. om vergoedingen te betalen aan eiser voor de ledenlijsten, aan de orde. Eiser wil afgifte van de aandelenoverdracht tussen gedaagde en ECI Holding B.V. Gedaagde beroept zich op gewichtige redenen omdat de koopovereenkomst streng vertrouwelijke bedrijfsmatige gegevens van gedaagde bevat.¹⁴⁹ Volgens de rechter is deze stelling niet voldoende. Gedaagde heeft overigens geen concrete feiten of omstandigheden gesteld op grond waarvan zou kunnen worden geoordeeld dat sprake is van gewichtige redenen die meebrengen dat gedaagde niet kan worden verplicht inzage te geven in de bedoelde overeenkomst. Uit deze uitspraak blijkt dat een enkel beroep op een gewichtige reden vanwege vertrouwelijke bedrijfsmatige gegevens onvoldoende is. Een beroep op gewichtige redenen dient te worden onderbouwd. De rechter heeft in zijn belangenafweging het belang van waarheidsvinding niet betrokken.

¹⁴⁶ Rb. Leeuwarden 24 juni 2009, *LJN* BI9925.

¹⁴⁷ Rb. Leeuwarden 24 juni 2009, *LJN* BI9925.

¹⁴⁸ Rb. Rotterdam 21 december 2012, *LJN* BY8336.

¹⁴⁹ Rb. Rotterdam 21 december 2012, *LJN* BY8336, (r.o. 4.8.2).

In deze paragraaf heb ik ook al een uitspraak beschreven die betrekking had op een concurrentiebeding. Recent heeft zich iets soortgelijks voorgedaan. Het ging om een gedaagde (werknemer) die in dienst was getreden bij eiser (werkgever). Op 23 november 2011 hebben gedaagde en eiser in een vaststellingsovereenkomst vastgelegd dat de arbeidsovereenkomst met ingang van 1 maart 2012 zou eindigen, waarbij de gedaagde een beëindigingsvergoeding zou worden toegekend. Eiser heeft in de tussentijd een offerte uitgebracht aan de Rijksgebouwendienst. De Rijksgebouwendienst heeft de opdracht verstrekt aan gedaagde. Eiser heeft op 1 december 2011 vernomen dat gedaagde de opdracht had gekregen en heeft vervolgens gedaagde geschorst. Op 8 december 2011 is gedaagde op staande voet ontslagen. Eiser vordert afgifte van jaarstukken en onderliggende BTW aangiftes. Gedaagde doet een beroep op gewichtige redenen en stelt dat eiser ook op een andere manier over de benodigde informatie kan beschikken.¹⁵⁰ De kantonrechter gaat ervan uit dat inzage in de genoemde stukken noodzakelijk is om te kunnen vaststellen of gedaagde werkzaamheden heeft verricht die gelet op de inhoud van de arbeidsovereenkomst verboden waren. De kantonrechter oordeelt dat het gerechtvaardigde belang van gedaagde bij de geheimhouding van zijn bedrijfsgegevens in het onderhavige geval - waarin eiser een reële verdenking is gerezen van het toebrengen van schade door gedaagde - dient te wijken voor het belang van gedaagde.¹⁵¹ Dat daarbij inbreuk wordt gemaakt op het brief-, telefoon- en telegraafgeheim van gedaagde, maakt het niet anders. Deze uitspraak behandelt zowel het concurrentiebeding, vertrouwelijke financiële gegevens en fundamentele rechtsbeginselen als inbreuk op privacy. De kantonrechter vindt het belang van waarheidsvinding in dit geval belangrijker. Naar mijn mening had in deze uitspraak meer aandacht mogen worden besteed aan de financiële positie van gedaagde. Eiser vordert namelijk jaarstukken waardoor eiser alle gegevens van gedaagde kan inzien. Eiser en gedaagde zijn in dit geval concurrenten. Dit belang dient zwaar te wegen.

5.3 Fundamentele rechten

De volgende uitspraak die behandeld wordt is van het Gerechtshof 's-Gravenhage en ging om inzage van een manuscript.¹⁵² Inzage in een manuscript kan een ontoelaatbare belemmering zijn van de vrijheid van meningsuiting, zoals is neergelegd in art. 10 EVRM. Daarnaast kan het een inbreuk zijn op art. 8 EVRM. Inzage kan geweigerd worden als vertrouwelijke informatie dreigt te worden geopenbaard. In deze zaak ging het om een werknemer die in 1989 in dienst was getreden bij het Holland Casino. In de

¹⁵⁰ Rb. Utrecht 3 september 2012, *LJN* BX6448, (r.o. 3.7).

¹⁵¹ Rb. Utrecht 3 september 2012, *LJN* BX76448, (r.o. 3.7).

¹⁵² Gerechtshof 's-Gravenhage 15 november 2011, *LJN* BU4306.

arbeidsovereenkomst was het volgende opgenomen: ‘Het is de werknemer verboden, enige mededeling tegenover derden te doen, aangaande de werkgever en/of gasten. Deze verplichting is van kracht zowel tijdens als na beëindiging van deze overeenkomst’.¹⁵³ Vanwege een reorganisatie eindigt de arbeidsovereenkomst in 2009. Werknemer heeft een boek geschreven over het Holland Casino. Bij het Holland Casino ontstond de vrees dat werknemer de bepaling uit de arbeidsovereenkomst daardoor zou gaan overtreden. Het Holland Casino verzocht daarom inzage in het manuscript. Werknemer beroept zich op gewichtige redenen, omdat zijn recht op vrijheid van meningsuiting aan toewijzing van de vordering in de weg zou staan. De rechter oordeelde dat de achterliggende gedachte is dat een ‘chilling effect’ moet worden voorkomen; de wetenschap dat een tekst tevoren zal worden bekeken, leidt tot een maatschappelijk ongewenste terughoudendheid bij de schrijver.¹⁵⁴ Inzage vooraf houdt volgens de rechter weliswaar geen directe belemmering van de vrijheid van meningsuiting in, maar strekt daar indirect wel toe nu inzage wordt gevraagd om de volgende stappen, die wel een dergelijke belemmering inhouden, mogelijk te maken.

Daarnaast is er een uitspraak gedaan tussen een omroepvereniging en een rechtspersoon. Deze zaak ging over een televisie-uitzending van een consumentenprogramma waarin beelden zijn vertoond die met een verborgen camera zijn opgenomen van een cursus bij een (destijds) voor gedaagde wervend callcenter. Eiser meent dat een bevel tot afgifte een onwenselijk precedent schept met een “chilling effect” op de vrijheid van nieuwsgaring.¹⁵⁵ De rechter heeft eerder geoordeeld dat men de beelden moest afstaan. De voorzieningenrechter is van oordeel dat de verstrekking van de volledige opnamen geen schending inhoudt van art. 10 EVRM op grond van de overweging dat de publieke functie van de journalistiek niet in het gedrang komt, wanneer de reporter zich niet kan beroepen op het belang van bescherming van een bron als bedoeld in het Goodwinarrest.¹⁵⁶ Het beroep op gewichtige redenen dient daarom ook te worden verworpen. In deze uitspraak is er een verband tussen zowel art. 843a Rv als art. 10 EVRM. Als gewichtige redenen gebruikt men dus een art. uit het EVRM wat hier overigens dus niet slaagt. Men kan zich dan afvragen of de wetgever daadwerkelijk dit als bedoeling heeft gehad. Naar mijn idee kan men op grond van het EVRM wel degelijk een beroep doen op gewichtige redenen, omdat een gewichtige reden een fundamentele rechtsbeginsel kan bevatten.

¹⁵³ Gerechtshof 's-Gravenhage 15 november 2011, *LJN* BU4306.

¹⁵⁴ Gerechtshof 's-Gravenhage 15 november 2011, *LJN* BU4306, (r.o. 4.6.4).

¹⁵⁵ Rb. 's-Gravenhage 25 februari 2011, *LJN* BP5790, (r.o. 3.20).

¹⁵⁶ EHRM 27 maart 1996, *NJ* 1996, 577.

Een andere uitspraak waarbij ook een fundamenteel rechtsbeginsel een rol speelde is bij een ongeval dat op een metrostation heeft plaatsgevonden. Het ongeval is opgenomen door beveiligingscamera's. De met de beveiligingscamera's gemaakte beelden zijn vastgelegd op een cd-rom.¹⁵⁷ Gedaagde doet een beroep op gewichtige redenen, omdat het verstrekken van een kopie van de beelden in strijd zou zijn met haar interne protocol dat is gericht op de bescherming van de privacy en veiligheid van de medewerkers en derden. De rechter oordeelde dat de privacybescherming van het personeel en van derden moet wijken voor het belang van het kind met ernstig letsel. Door slechts een klein gedeelte van het beeldmateriaal te verstrekken, wordt tegemoet gekomen aan het privacybelang. Deze uitspraak is een voorbeeld dat het privacybelang moet wijken. De belangenafweging is hierbij van belang. In dit geval oordeelde de rechter dat het belang van het kind met ernstig letsel zwaarder woog dan het privacybelang. Daarnaast heeft de rechter het naar mijn mening goed gedaan door alleen een stuk van de beelden te verstrekken waardoor de privacy toch deels beschermd wordt.

5.4 Derden als partij

Het gaat hier om een tweetal uitspraken. Bij de eerste uitspraak wil een derde inzage in een vertrouwelijke schikkingovereenkomst en in de tweede uitspraak bevindt een bescheid zich onder een derden.

De rechter heeft een uitspraak gedaan waarbij centraal stond of een derde recht had op de inhoud van een vertrouwelijke schikkingovereenkomst. In deze zaak ging het om OSFI die een schikkingovereenkomst heeft gesloten met een derde met betrekking tot materialen voor olieboorplatforms.¹⁵⁸ De partij die inzage wil in de schikkingovereenkomst is van mening dat OSFI onrechtmatig jegens hem zou hebben gehandeld met de schikkingovereenkomst. OSFI beroept zich op gewichtige redenen, omdat één van de voorwaarden was van de schikkingovereenkomst dat de inhoud vertrouwelijk zou blijven. De rechtbank gaat aan het beroep op gewichtige redenen voorbij, omdat blijkt dat OSFI frauduleus heeft gehandeld met de schikkingovereenkomst. In dit geval besteedt de rechter dus weinig aandacht aan het beroep op gewichtige redenen. Meer motiveren was hier op zijn plaats geweest. De rechter heeft in dit geval niet duidelijk aangegeven of de vertrouwelijkheid in de weg kan staan bij een schikkingovereenkomst. Als dat het geval zou zijn, dan zouden partijen onderling altijd kunnen afspreken dat hun overeenkomst vertrouwelijk is, zodat zij deze nooit ter inzage aan een derden hoeven te geven. Naar mijn

¹⁵⁷ Rb. Amsterdam 17 maart 2011, *LJN* BP8088.

¹⁵⁸ Rb. Rotterdam 3 juni 2009, *LJN* BI9158.

idee is dat niet de bedoeling. De vertrouwelijkheid dient af te worden gezet tegen het belang van waarheidsvinding. Het is niet de bedoeling dat indien een partij een beroep doet op de vertrouwelijkheid inzage wordt uitgesloten. Ook al is een bescheid vertrouwelijk dan kan nog inzage worden verlangd. Hier wordt net als in een eerdere uitspraak, die ik heb beschreven, een beroep gedaan op de vertrouwelijkheid, alleen dan door een derde.

De andere uitspraak, waarbij de informatie zich bevindt een onder een derden, is tussen een platenmaatschappij uit de VS en een rechtspersoon die gevestigd is in Nederland. Eiser, in dit geval de platenmaatschappij, wil afgifte van bescheiden. Eerst is bepaald of er is voldaan aan het Bewijsverdrag. In dit geval was dat zo. Vervolgens heeft de rechtbank Utrecht beoordeeld of de bescheiden daadwerkelijk dienen te worden afgegeven. In het Nederlandse procesrecht is afgifte van bescheiden vastgelegd in art. 843a Rv. Eiser heeft daarom primair een beroep gedaan op art. 843a Rv.¹⁵⁹ Gedaagde doet een beroep op gewichtige redenen, omdat het veel zoekwerk oplevert, nu zij buiten het geschil staan en dat een deel van de informatie zich niet bij hen bevindt. De rechter oordeelde dat het niet voor rekening van eiser kan komen dat het veel zoekwerk is. Eiser heeft een groot belang dat zwaarder weegt. Van gewichtige redenen die aan oplegging van de exhibitieplicht in algemeenheid in de weg staat, is dan ook geen sprake.¹⁶⁰ Deze uitspraak geeft dat de financiële kosten en het vele zoekwerk niet voor rekening van eiser moet komen die afgifte van bescheiden vordert. Enigszins kan ik mij daarin vinden maar anderzijds zal het in sommige gevallen ook niet terecht zijn dat het belang van eiser zwaarder weegt. De hoge kosten en het vele zoekwerk kunnen zeer nadelig zijn, maar daarentegen kan het van belang zijn voor de waarheidsvinding. In deze uitspraak weegt het belang waarheidsvinding groter dan het belang van gedaagde dat het veel zoekwerk is.

5.5 Intern bescheid

De laatste zaak die beschreven wordt was tussen een Amerikaanse rechtspersoon en een publieke rechtspersoon in Nederland.¹⁶¹ Op 30 januari 2008 heeft er een grote brand plaatsgevonden op een bedrijventerrein. Hierdoor zijn goederen van één van de eisers verloren gegaan. Eisers hebben informatie verkregen dat de brand door gedaagden mogelijk ondeugdelijk is bestreden. Zij hebben besloten nader onderzoek te laten doen. Eisers vorderen afgifte van het proces-verbaal, de concept beantwoording en de interne rapportage over de brandbestrijding. Volgens gedaagden moeten de bescheiden worden

¹⁵⁹ Rb. Utrecht 2 augustus 2011, *LJN* BR4420.

¹⁶⁰ Rb. Utrecht 2 augustus 2011, *LJN* BR4420, (r.o. 4.7).

¹⁶¹ Rb. Roermond 19 januari 2011, *LJN* BP2454.

aangemerkt als zuiver interne bescheiden. De rechtbank is van oordeel dat een gewichtige reden niet aan de orde is, nu de stukken niet kunnen worden aangemerkt als een intern bescheiden opgesteld ten behoeve van intern overleg over het betrokken geschil en nu deze weigeringgrond restrictief moet worden opgevat, gezien de te bevorderen ‘equality of arms’.¹⁶² De rechter oordeelt hier dus dat de stukken geen interne bescheiden zijn. Indien dat dus wel het geval was geweest, had een beroep op gewichtige redenen kunnen slagen. Daarnaast zijn in deze zaak de bescheiden erg belangrijk voor het aansprakelijk stellen i.v.m. de brandbestrijding. De rechter heeft hier aangegeven wanneer er geen sprake is van een gewichtige reden. Daarnaast heeft de rechter naar tevredenheid gemotiveerd, waarom het niet kan worden aangemerkt als een intern bescheiden.

5.6 Bevindingen

De rechtspraak over de gewichtige redenen, medische status en financiële positie, die de wetgever heeft aangemerkt zijn hierboven beschreven. De rechter is van oordeel dat bij een beroep op de vertrouwelijkheid bij medische status, in het bijzonder de vertrouwelijke bescheiden van de staat, zwaarder kan wegen dan het belang van waarheidsvinding.¹⁶³ De rechter is in een andere uitspraak van oordeel dat de medische status als uitgangspunt heeft, dat inzage voor duidelijkheid moet zorgen voordat een beroep zal slagen.¹⁶⁴ Bij een strafrechtelijk onderzoek is daar volgens de rechter geen sprake van. Ik ben van oordeel dat het voor een civiele rechter lastig is om daar over te oordelen. Wat betreft de gewichtige reden ‘financiële positie’ heeft de rechter geoordeeld dat ook al is er sprake van onrechtmatige concurrentie, dan geeft art. 843a Rv nog geen praktische onbegrensde bevoegdheid tot kennisneming van de financiële en commerciële administratie van de tegenpartij.¹⁶⁵ Uit deze uitspraak blijkt dat een enkel beroep op een gewichtige reden vanwege vertrouwelijke bedrijfsmatige gegevens onvoldoende is. Degene die een beroep doet op gewichtige redenen dient dat dus voldoende te onderbouwen. Men dient niet te vergeten dat de rechter een onafhankelijke derde kan benoemen die de stukken inziet, zodat onrechtmatige concurrentie wordt voorkomen. Naar mijn idee maakt de rechter van deze mogelijkheid te weinig gebruik. Indien er sprake is van reële verdenking van het toebrengen van schade, dient het belang van gedaagde die een beroep doet op gewichtige redenen, in het bijzonder financiële positie, wel te wijken.¹⁶⁶

¹⁶² Rb. Roermond 19 januari 2011, *LJN* BP2454 (r.o. 2.4.4).

¹⁶³ Rb. 's-Gravenhage 4 april 2012, *LJN* BW2979, (r.o. 4.6).

¹⁶⁴ Rb. Rotterdam 12 april 2010, *LJN* BM2517.

¹⁶⁵ Rb. Leeuwarden 24 juni 2009, *LJN* BI9925.

¹⁶⁶ Rb. Utrecht 3 september 2012, *LJN* BC6448, (r.o. 3.7).

Uit de rechtspraak die is beschreven blijkt dat de opsomming van de wetgever niet limitatief is. De rechter neemt ook andere belangen mee zoals een beroep op interne bescheiden, een beroep op de vertrouwelijkheid van bescheiden en een beroep op fundamentele rechten. Bij interne bescheiden gaat het er om of de stukken daadwerkelijk zuiver interne bescheiden zijn. Indien het gaat om interne bescheiden, dan kan een beroep op gewichtige redenen slagen.¹⁶⁷ Indien een bescheid zich bevindt bij een derde is de vertrouwelijkheid van het bescheid van belang. De rechter heeft niet duidelijk aangegeven wanneer vertrouwelijkheid aan de weg kan staan bij een schikkingsovereenkomst. Naar mijns inziens is het niet zo dat vertrouwelijkheid in de weg staat, omdat partijen onderling hebben afgesproken dat het bescheid vertrouwelijk is. In een andere uitspraak is geoordeeld dat het vele zoekwerk en de financiële kosten niet voor rekening van degene moet komen die afgifte van bescheiden vordert.¹⁶⁸ Als gewichtige redenen kan een gedaagde ook een beroep doen op de fundamentele rechten, zoals de vrijheid van meningsuiting en het privacybelang, die voortvloeien uit het EVRM. De rechter maakt bij de uitspraken die beschreven zijn, waarbij een partij een beroep deed op de fundamentele beginselen, een goed motiverende belangenafweging. Een beroep op een fundamenteel rechtsbeginsel slaagt niet altijd. Het is overigens opvallend dat er vaak geprocedeerd wordt via een buitenlandse instantie/rechtspersoon. In de beschreven rechtspraak gaat het namelijk tweemaal om een rechtspersoon uit VS en eenmaal om een rechtspersoon naar Duits recht.

Als conclusie kan worden getrokken dat de rechter nog wel eens een steekje laat vallen bij de belangenafweging. De rechter dient een beter gemotiveerde belangenafweging te maken. Er is in het algemeen geen duidelijke pijl te trekken in welke gevallen waarheidsvinding prevaleert boven een beroep op gewichtige redenen. Het is afhankelijk van alle omstandigheden. Overigens wordt een beroep op gewichtige redenen zelden gehonoreerd. Van de elf onderzochte uitspraken in dit hoofdstuk heeft de rechter het beroep op gewichtige redenen twee maal gehonoreerd. Het is de rechter aan te bevelen om vaker een onafhankelijke derde te benoemen. Deze onafhankelijke derde kan dan bepalen of de bescheiden relevant kunnen zijn voor de waarheidsvinding.

¹⁶⁷ Rb. Roermond, 19 januari 2011, *LJN* BP2454.

¹⁶⁸ Rb. Utrecht 2 augustus 2011, *LJN* BR4420, (r.o. 4.7).

6. Onderling verband tussen gewichtige redenen en andere vergelijkbare regelgeving

Uit de uitspraken die hiervoor beschreven zijn, blijkt dat art. 843a Rv ook in verband staat tot andere regelgeving. In dit hoofdstuk wordt een vergelijking gemaakt met de Wet bescherming persoonsgegevens (hierna: Wbp) en de Wet openbaarheid van bestuur (hierna : Wob). Het is onmogelijk om alle jurisprudentie te onderzoeken op het onderlinge verband met art. 843a Rv. Er is daarom onderzocht hoe het verband is tussen art. 843a Rv en de Wbp en de Wob. Dit is onderzocht aan de hand van de literatuur en jurisprudentie. Er zal vooral worden ingegaan op de belangenafweging die de rechter maakt. Ten eerste zal de Wbp worden beschreven. Vervolgens de Wob.

6.1 Wet bescherming persoonsgegevens

Het recht op inzage in persoonsgegevens is vastgelegd in art. 35 Wbp. Naast dat de betrokkene recht heeft op inzage in zijn of haar persoonsgegevens, kent men ook de uitwerking van het transparantiebeginsel. Men heeft namelijk tevens het recht om te weten welke persoonsgegevens van hem worden verwerkt.¹⁶⁹ Een betrokkene is degene op wie een persoonsgegeven betrekking heeft.¹⁷⁰ Hierbij kan dus gedacht worden aan de werknemer. Een werkgever is namelijk verantwoordelijk om de persoonsgegevens te verwerken. Een persoonsgegeven is betreffende een geïdentificeerde of een identificeerbare natuurlijke persoon.¹⁷¹ Steeds vaker wordt door werknemers om een kopie van het personeelsdossier verzocht.¹⁷² De vraag is of de werkgever op een dergelijk verzoek moet ingaan. In de Wbp zijn verschillende normen opgenomen die de persoonlijke levenssfeer beschermen.¹⁷³ Een verantwoordelijke dient bij een verzoek op grond van art. 35 Wbp binnen vier weken schriftelijk te reageren, tenzij een gewichtig belang van de verzoeker eist dat dit op een andere wijze geschiedt. Men kan zich hierbij afvragen of een gewichtig belang hetzelfde is als een gewichtige reden. Onderzocht is of de rechtspraak het begrip 'gewichtig belang' heeft ingevuld.

¹⁶⁹ *Kamerstukken II* 1997/98, 25 892, nr. 3, p. 157.

¹⁷⁰ C.M. Jakimowichz en J.M.A. Berkvens, 'De spelregels bij verzoeken tot inzage op grond van de Wbp', *Tijdschrift Privacy & Informatie* april 2013, p. 1.

¹⁷¹ Artikel 1 sub a Wet bescherming persoonsgegevens.

¹⁷² I.J. de Laat, 'Bij nader inzien. Over het inzagerecht ex art. 35 WBP', *Arbeidsrecht* 2012/31, p. 1.

¹⁷³ I.J. de Laat, 'Bij nader inzien. Over het inzagerecht ex art. 35 WBP', *Arbeidsrecht* 2012/31, p. 1.

6.1.1 Reikwijdte inzagerecht Wet bescherming persoonsgegevens

Het College bescherming persoonsgegevens (hierna: CBP) is van mening dat het inzagerecht op grond van de Wbp alleen inzage betreft in gegevens van de betrokkene zelf.¹⁷⁴ Persoonlijke aantekeningen vallen naar het oordeel van het CBP niet onder de reikwijdte van het inzagerecht zolang deze niet worden opgeslagen in een dossier of aan anderen worden verstrekt.¹⁷⁵ Het kan zo zijn dat een derde bedenkingen heeft over de inzage. De verantwoordelijke dient dan op grond van art. 35 lid 3 Wbp de derde in de gelegenheid te stellen, zijn zienswijze naar voren te brengen, indien de mededeling aan betrokkene gegevens bevat die hem betreffen. Deze verplichting van de verantwoordelijke geldt alleen indien de derde een gerechtvaardigd belang heeft en indien het niet onmogelijk is of onevenredige inspanning kost, om de derde te horen. Een instemming vooraf van de derde is geen gerechtvaardigd belang om hem alsnog te horen.

6.1.2 Rechtspraak

In deze paragraaf wordt rechtspraak behandeld die van belang is om een beeld te krijgen van art. 35 Wbp en art. 843a Rv. Er zal vooral ingegaan worden op het verband tussen art. 35 Wbp en art. 843a Rv.

De eerste uitspraak die ik zal beschrijven had betrekking op een beroep dat werd gedaan ex art. 35 Wbp waarbij een medische specialist als eiser en de Staat (het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Inspectie voor de Gezondheidszorg) als gedaagde partij was.¹⁷⁶ Eiser was tot 24 maart 2009 werkzaam als algemeen chirurg in een ziekenhuis te Amsterdam. Het ziekenhuis heeft eiser op non-actief gesteld in verband met een calamiteit die zich in het ziekenhuis heeft afgespeeld en waarbij een patiënte is komen te overlijden. De Inspectie voor de Gezondheidszorg heeft een onderzoek ingesteld naar het beroepsmatig functioneren van eiser. Eiser heeft verzocht om een overzicht van alle documenten die bij de Inspectie voor de Gezondheidszorg in hun bezit zijn. Volgens eiser handelt de Staat onrechtmatig nu zij de documenten niet verstrekt. Volgens eiser is de staat gehouden tot inzage op grond van art. 35 en art. 43 Wbp, artt. 6 en 8 van het EVRM en art. 1 van het Europees Sociaal Handvest, als op grond van meerdere beginselen van behoorlijk bestuur. Daarnaast vordert eiser afgifte van documenten op grond van art. 843a Rv. In dit geval is de rechter van oordeel dat art. 843a Rv niet bedoeld is voor weigering van

¹⁷⁴ I.J. de Laat, 'Bij nader inzien. Over het inzagerecht ex art. 35 WBP', *Arbeidsrecht* 2012/31, p. 1.

¹⁷⁵ I.J. de Laat, 'Bij nader inzien. Over het inzagerecht ex art. 35 WBP', *Arbeidsrecht* 2012/31, p. 1.

¹⁷⁶ Rb. 's-Gravenhage 12 april 2012, *LJN* BW1962.

bescheiden die eiser onrechtmatig acht. Deze uitspraak behandelt niet expliciet een beroep op gewichtige redenen, maar geeft wel aan waar art. 843a Rv niet voor bedoeld is. Eiser verzoekt zowel op grond van art. 35 Wbp als op grond van art. 843a Rv. Een duidelijk verband tussen beide artikelen is er dus. Opmerkelijk is wel dat de rechter tot het oordeel komt dat art. 843a Rv niet is bedoeld voor de weigering van bescheiden die eiser onrechtmatig acht. Het is namelijk juist van belang voor het bewijs. Het lijkt er hier eerder op dat de rechter de Staat wil beschermen en de documenten te vertrouwelijk vindt.

In een andere uitspraak vordert eiser volledige inzage in de dagvaarding op grond van art. 843a Rv.¹⁷⁷ Het bijzondere aan deze uitspraak is dat gedaagde zich beroept op een gewichtige reden. Gedaagde beroept zich in het bijzonder op art. 12 Wbp. De rechter oordeelt dat volgens de wetgeschiedenis bij gewichtige redenen vooral is gedacht aan een beroep op seksuele geaardheid, medische status of financiële positie.¹⁷⁸ Het ging in deze zaak slechts om inzage in de ledenadministratie. Volgens de rechter dient de belangenafweging plaats te vinden tussen enerzijds de vertrouwelijkheid en anderzijds het bewijsbelang. De rechter is van oordeel dat het bewijsbelang zwaarder weegt, nu eiser handelt in het belang van de leden van de vereniging waarover de ledenadministratie gaat. De rechter komt tot de conclusie dat niet kan worden geoordeeld dat er sprake is van gewichtige redenen aan de zijde van gedaagde die in de weg staan aan het recht op inzage.¹⁷⁹ In deze uitspraak heeft gedaagde geprobeerd om art. 12 Wbp ook aan te merken als een gewichtige reden. In art. 12 Wbp is de geheimhoudingsverplichting neergelegd. De rechter laat open of art. 12 Wbp daadwerkelijk een gewichtige reden kan opleveren. De rechter oordeelt namelijk dat in dit geval het belang van eiser zwaarder weegt.

Onder de reikwijdte en de inhoud van art. 35 Wbp is sinds 2005 geprocedeerd in het kader van de aandelenconstructies van Dexia en Legiolease.¹⁸⁰ De Hoge Raad heeft in deze zaak een ruime uitleg gegeven aan het recht op inzage.¹⁸¹ In deze uitspraak ging het om het recht op kopieën en afschriften van persoonsgegevens, alsmede het recht op transcripties van opgenomen telefoongesprekken. Aan de hand van de desbetreffende kopieën en transcripties zou verweerder Dexia om verwijdering of correctie van zijn persoonsgegevens kunnen verzoeken en eventueel de onjuistheid of onrechtmatigheid van de verwerking hiervan bewijzen.¹⁸² De Hoge Raad stelt bij de beoordeling voorop dat de Wbp strekt ter uitvoering van Richtlijn 95/46/EG betreffende bescherming van natuurlijke personen in

¹⁷⁷ Rb. Arnhem 22 juli 2009, *LJN* BJ6230.

¹⁷⁸ Rb. Arnhem 22 juli 2009, *LJN* BJ6230 (r.o. 2.8).

¹⁷⁹ Rb. Arnhem 22 juli 2009, *LJN* BJ6230 (r.o. 2.8).

¹⁸⁰ I.J. de Laat, 'Bij nader inzien: Over het inzagerecht ex art. 35 WBP', *Arbeidsrecht* 2012/31, p. 1.

¹⁸¹ HR 29 juni 2007, *LJN* AZ4663.

¹⁸² HR 29 juni 2007, *LJN* AZ4663 (r.o. 4.7.3).

verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrij verkeer van die gegevens van 24 oktober 1995, Pb. EG L 281 en conform deze richtlijn moet worden uitgelegd.¹⁸³ De verantwoordelijke dient in de zin van de Wbp specifieke informatie te verstrekken aan betrokkene, waardoor betrokkene in staat wordt gesteld behoorlijk kennis te nemen van zijn gegevens en van de wijze waarop de gegevens zijn verwerkt. Het in art. 35 Wbp gebruikte begrip ‘volledig overzicht’ moet veeleer als een ruime aanduiding van de verplichting tot het verschaffen van de gegevens en niet als een beperking worden beschouwd.¹⁸⁴ Bij Dexia speelde vooral derden een belang. Op proportionele wijze dient rekening te worden gehouden met derden. Een mogelijkheid is dat bijv. de informatie die betrekking heeft op derden worden afgeschermd. Het Gerechtshof heeft in deze zaak geconcludeerd dat het bepaalde in art. 843a Rv niet kan worden beschouwd als een ten opzichte van art. 35 Wbp bijzondere bepaling die aan de daarin vermelde verplichting tot het geven van informatie afbreuk kan doen.¹⁸⁵ Volgens het Gerechtshof dient art. 35 Wbp als een toepassingsgebied te worden gezien van art. 843a Rv. Het kan in zowel een ruimer als beperkter toepassingsgebied worden gezien. Daarnaast kent art. 43 Wbp eigen uitzonderingsgronden. De Hoge Raad oordeelt dat het inzagerecht zoals dat is neergelegd in art. 35 Wbp niet onbeperkt geldt. Het inzagerecht strekt zich niet tot de interne notities die de persoonlijke gedachte van medewerkers van de verantwoordelijke bevatten en die uitsluitend zijn bedoeld voor intern overleg en beraad.¹⁸⁶ Deze uitspraak is van belang voor het verband tussen art. 843a Rv en art. 35 Wbp. Geconcludeerd kan worden dat art. 843a Rv niet kan worden beschouwd als een ten opzichte van art. 35 Wbp bijzondere bepaling die aan de daarin vermelde verplichting tot het geven van informatie afbreuk kan doen. Deze uitspraak geeft net als de andere uitspraak aan, dat er wel een verband is, maar dat het ten opzichte van elkaar geen bijzondere bepalingen zijn.

Eerder in dit hoofdstuk heb ik al opgemerkt dat het steeds vaker voorkomt dat een werknemer om inzage verzoekt in het personeelsdossier. Eind 2010 heeft de Rechtbank Utrecht een drietal uitspraken gedaan die zien op art. 35 Wbp.¹⁸⁷ In de eerste uitspraak betrof het een patiënt die een ziekenhuis verzocht om afschrift van zowel haar medisch dossier als van een MIP-melding.¹⁸⁸ Het ziekenhuis weigerde om een afschrift van de MIP-melding te verstrekken. De rechter oordeelde dat op grond van art. 43 Wbp, art. 35 Wbp buiten toepassing blijft.¹⁸⁹ De vertrouwelijkheid van de MIP-melding speelde hierbij een

¹⁸³ HR 29 juni 2007, *LJN AZ4663* (r.o. 3.4).

¹⁸⁴ HR 29 juni 2007, *LJN AZ4663* (r.o. 3.4).

¹⁸⁵ HR 29 juni 2007, *LJN AZ4663* (r.o. 3.6.1).

¹⁸⁶ I.J. de Laat, ‘Bij nader inzien. Over het inzagerecht ex art. 35 WBP’, *Arbeidsrecht* 2012/31, p. 1.

¹⁸⁷ I.J. de Laat, ‘Bij nader inzien. Over het inzagerecht ex art. 35 WBP’, *Arbeidsrecht* 2012/31, p. 2.

¹⁸⁸ In hoofdstuk 4 is deze uitspraak behandeld.

¹⁸⁹ Rb. Utrecht 29 november, *LJN BO5227*.

belangrijke rol. De tweede zaak betrof een patiënt die in het kader van de aansprakelijkstelling van een ziekenhuis bij de verzekeraar van het ziekenhuis, een kopie had opgevraagd van zowel de medische informatie waar de verzekeraar over beschikte, alsmede het advies van de medisch adviseur.¹⁹⁰ De verzekeraar verstreekte geen kopie van het advies van de medisch adviseur. De rechtbank oordeelde dat de verzekeraar vrijelijk moet kunnen overleggen met zijn adviseur over de verschillende aspecten van de zaak.¹⁹¹ Net als de vorige uitspraak blijft art. 35 Wbp buiten toepassing vanwege art. 43 Wbp. In de derde zaak ging het over een klacht vanwege seksuele intimidatie. De rechter oordeelde dat de Wbp niet van toepassing was.¹⁹² Opmerkelijk is hier dat de rechter niet afwijst op grond van art. 43 Wbp. De vraag die hierbij gesteld kan worden, is of de uitspraak anders was geweest indien eiser het verzoek tevens op grond van art. 843a Rv had ingediend. Mijn inziens had de rechter dan meer aandacht moeten besteden aan de belangenafweging. Het enkel oordelen dat Wbp niet van toepassing is, is erg summier. Deze drie uitspraken geven weer dat de rechter het verzoek kan afwijzen op grond van art. 43 Wbp. Aan de beoordeling van art. 843a Rv komt de rechter niet toe. Daarnaast kan men concluderen dat het 'handiger' zou zijn, als eiser tevens een beroep doet op art. 843a Rv. De rechter oordeelt in de hierboven drie behandelde uitspraken niet waarom het verzoek wordt afgewezen op grond van art. 843a Rv. In het civiele recht is de rechter lijdelijk. De rechter beslist alleen op geschilpunten die partijen zelf naar voren brengen en de rechter neemt een afwachtende houding aan. Mijn inziens is het onvoldoende als een rechter enkel concludeert dat een beroep op art. 843a Rv dan wel art. 35 Wbp. Een gemotiveerde beoordeling zou voor meer rechtszekerheid zorgen. De rechter heeft ook niet geoordeeld of het gewichtig belang uit art. 35 Wbp een ander belang is dan een beroep op gewichtige redenen op grond van art. 843a Rv. Ik ben van mening dat het gaat om dezelfde soort belangen die een rol kunnen spelen bij inzage.

6.2 Wet openbaarheid van bestuur

De Wob regelt het recht van informatie van de overheid. De Wob zorgt ervoor dat men recht kan hebben op inzage in het overheidshandelen. Hierdoor kan men deelnemen aan de democratie van overheidsbesluitvorming. Overheidsinformatie is altijd openbaar, tenzij de Wob of andere wetgeving bepaalt dat de gevraagde informatie niet geschikt is om openbaar te maken. Onderzocht is of er een verband is tussen de Wob en art. 843a Rv. Dit is onderzocht door het bestuderen van de literatuur en jurisprudentie.

¹⁹⁰ I.J. de Laat, 'Bij nader inzien. Over het inzagerecht ex art. 35 WBP', *Arbeidsrecht* 2012/31, p. 2.

¹⁹¹ Rb. Utrecht 29 november 2010, *LJN* BO5222.

¹⁹² Rb. Utrecht 29 november 2010, *LJN* BO5230.

6.2.1 Reikwijdte Wob-verzoek

Een verzoek tot openbaarmaking noemt men een Wob-verzoek. Art. 3 Wob regelt dat een ieder een verzoek om informatie dat is neergelegd in documenten over een bestuurlijke gelegenheid richt tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf. Lid 3 van art. 3 Wob regelt dat een verzoeker bij zijn verzoek geen belang hoeft te stellen. De Wob kent een aantal uitzonderingsgronden en beperkingen. In de artt. 10 en 11 van de Wob zijn deze uitzonderingsgronden en beperkingen opgenomen. Art. 11 Wob regelt in het bijzonder, dat in geval een verzoek om informatie uit documenten, die zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad niet worden verstrekt, indien persoonlijke beleidsopvattingen zijn opgenomen. In art. 11 van de Wob is dus een weigeringgrond opgenomen.

6.2.2 Rechtspraak

Er is maar één uitspraak gepubliceerd waar de rechter oordeelt over het verband tussen de Wob en art. 843a Rv. Eiser vorderde inzage in de toetsing van een bouwaanvraag.¹⁹³ Aan de openbaarheid van intern beraad stelt art. 11 Wob beperkingen die voortvloeien uit de bescherming van het belang om in de vertrouwelijke sfeer te kunnen ‘brainstormen’ zonder vrees voor gezichtsverlies.¹⁹⁴ De wetgever hecht een zwaar belang aan de vrije interne ambtelijke gedachtewisseling. De rechter oordeelt dat op grond van art. 11 Wob de gemeente de bedoelde documenten niet hoeft over te leggen en dus de rechterlijke toets doorstaan.¹⁹⁵ Daarnaast concludeert de rechter dat de bedoelde beslissing in een Wob-procedure op zichzelf niet beslissend is voor de door de wetgever aan de rechtspraak overgelaten invulling van het begrip ‘gewichtige redenen’ als bedoeld in art. 843a lid 4 Rv.¹⁹⁶ De rechter geeft aan dat de Gemeente in beginsel een gewichtige reden als bedoeld in art. 843a lid 4 Rv heeft om niet aan de vordering van eiser te voldoen. Volgens de rechter is daarmee het pleit nog niet beslecht. Onder omstandigheden zullen redenen die zijn aangevoerd tegen een verplichting tot verstrekking van stukken, minder zwaar wegen dan de eisen van een behoorlijke rechtsbedeling.¹⁹⁷ De situatie deed zich in deze zaak niet voor. Naar mijn mening gaat het in de Wob-procedure om de aan ieder toekomende aanspraak op publieke openbaarheid. In een art. 843a Rv procedure gaat het daarentegen om de toegang van een partij tot voor haar in de procedure relevante bescheiden. Het gaat dus om twee

¹⁹³ Rb. Zutphen 4 januari 2006, *LJN AV1712*.

¹⁹⁴ Rb. Zutphen 4 januari 2006, *LJN AV1712*.

¹⁹⁵ Rb. Zutphen 4 januari 2006, *LJN AV1712* (r.o. 2.6).

¹⁹⁶ Rb. Zutphen 4 januari 2006, *LJN AV1712* (r.o. 2.6).

¹⁹⁷ Rb. Zutphen 4 januari 2006, *LJN AV1712* (r.o. 2.6).

totaal verschillende procedures. Al is het ook wel vreemd dat als men niet tot inzage is verplicht op grond van de Wob, men vervolgens wel verplicht kan zijn tot inzage op grond van art. 843a Rv. Men zou zich dan af kunnen vragen of art. 10 en 11 uit de Wob niet overbodig zijn. Het Ministerie van BZK heeft op 2 juli 2012 een voorontwerp voor een Wetsvoorstel Wet aanpassing Wob ter consultatie gepubliceerd.¹⁹⁸ Het wetsvoorstel geeft aan dat de absolute weigeringgronden dienen te verdwijnen. Het openbaar maken van informatie kan alleen achterwege blijven voor zover door openbaarmaking aan een of meer limitatief in de wet opgenomen belangen ernstig nadeel wordt toegebracht.¹⁹⁹ Dit zou dus voor verandering zorgen, indien het wetsvoorstel in werking treedt. Een verzoek op grond van art. 843a Rv zal dan meer voor de hand liggen.

In een andere uitspraak is niet het verband met art. 843a Rv weergegeven, maar juist het verband met het belang waarheidsvinding. De rechter oordeelde in de zaak dat bij de te verrichten belangenafweging op grond van de Wob het algemene of publieke belang bij openbaarmaking van de gevraagde informatie, afgezet wordt tegen de door de weigeringgronden te beschermen belangen.²⁰⁰ Aan het specifieke belang van de verzoeker wordt in deze belangenafweging volgens de rechter geen waarde toegekend. De rechter oordeelde dat in het belang van waarheidsvinding partijen de juistheid van het ambtsbericht moet kunnen controleren.²⁰¹ Maar dit betekent volgens de rechter niet dat dit belang afzonderlijk in het kader van de Wob te verrichten afweging tussen het algemene of publieke belang bij openbaarmaking en de door de weigeringgronden te beschermen belangen moet worden betrokken.²⁰² Deze uitspraak is van belang, omdat het bij de belangenafweging bij art. 843a Rv gaat om het belang van waarheidsvinding. Het belang van waarheidsvinding dient volgens de rechter niet afzonderlijk te worden gewogen, indien er sprake is van een Wob-procedure. Dit is vreemd omdat het bij de Wob ook kan gaan om waarheidsvinding. Een partij wil namelijk het handelen van de overheid controleren. Het belang van waarheidsvinding kan dan erg groot zijn. Deze uitspraak geeft net als de vorige uitspraak aan, dat er een verschil is tussen de Wob-procedure en een procedure op grond van art. 843a Rv.

¹⁹⁸ E.J. Daalder, 'Openbaarheid en Behoorlijkheid', *Nederlands tijdschrift voor Bestuursrecht* 2013/4.

¹⁹⁹ E.J. Daalder, 'Openbaarheid en Behoorlijkheid', *Nederlands tijdschrift voor Bestuursrecht* 2013/4.

²⁰⁰ Raad van State 26 november 2008, *LJN* BG5356.

²⁰¹ Raad van State 26 november 2008, *LJN* BG5356.

²⁰² Raad van State 26 november 2008, *LJN* BG5356.

6.3 Bevindingen

Uit de beschreven jurisprudentie volgt dat een beroep op art. 35 Wbp meerdere malen is afgewezen op grond van art. 43 Wbp. Indien art. 35 Wbp wel soelaas kan bieden, zal een vordering ex art. 843a Rv worden afgewezen. Indien art. 35 Wbp geen soelaas biedt is het raadzaam om tevens een vordering ex art. 843a Rv te verzoeken. Dit zorgt voor de meeste kans op toewijzing tot inzage. De rechter dient dan namelijk op beide beroepen te beoordelen. Uit de jurisprudentie blijkt niet of er een verschil is tussen gewichtig belang dat voortvloeit uit art. 35 Wbp en gewichtige redenen in de zin van art. 843a Rv. Mijn inziens is er geen verschil in de belangen. Het gaat namelijk allebei om het recht op inzage. Art. 35 Wbp blijft volgens de rechtspraak buiten toepassing indien art. 43 Wbp van toepassing is. Art. 35 Wbp dient te worden gezien als een toepassingsgebied van art. 843a Rv.²⁰³ Er is dus wel degelijk een verband tussen de artikelen. Deze artikelen zijn alleen geen bijzondere bepalingen ten opzichte van elkaar.²⁰⁴ De rechter komt niet altijd aan de beoordeling van art. 843a Rv toe. Als laatste kan geconcludeerd worden dat er weinig uitspraken zijn gepubliceerd waarbij een duidelijke belangenafweging is gemaakt die het verband aangeeft tussen art. 35 Wbp en art. 843a Rv en dan in het bijzonder het beroep op gewichtige redenen. In één uitspraak heeft gedaagde een beroep gedaan op art. 12 Wbp. Gedaagde heeft geprobeerd om art. 12 Wbp aan te merken als een gewichtige reden. De rechter heeft opengelaten of art. 12 Wbp daadwerkelijk een gewichtige reden kan opleveren.

Opmerkelijk is dat er maar één uitspraak is, waarin duidelijk het verband tussen een Wob-procedure en een procedure op grond van art. 843a Rv wordt behandeld. In die uitspraak heeft de rechter aangegeven dat indien men op grond van een Wob-procedure niet verplicht is tot inzage, een partij dat wel kan zijn op grond van art. 843a Rv. De rechter onderbouwt wel duidelijk dat er dus een verschil is tussen beide procedures. Naar mijn mening gaat het in de Wob-procedure om de aan ieder toekomende aanspraak op publieke openbaarheid. In een art. 843a Rv procedure gaat het daarentegen om de toegang van een partij tot voor haar in de procedure relevante bescheiden. In de tweede uitspraak die ik heb beschreven, is de rechter van oordeel dat het belang van waarheidsvinding niet apart dient mee te wegen bij een Wob-procedure.²⁰⁵ Dit is vreemd omdat het bij de Wob ook kan gaan om waarheidsvinding. Men wil namelijk door middel van inzage het handelen van de overheid controleren. De rechter geeft indirect aan dat er een verschil is tussen de belangafweging bij beide procedures. Net als bij de Wbp kan geconcludeerd worden dat, indien een Wob-

²⁰³ HR 29 juni 2007, *LJN AZ4663* (r.o. 3.6.1).

²⁰⁴ HR 29 juni 2007, *LJN AZ4663* (r.o. 3.6.1).

²⁰⁵ Raad van State 26 november 2008, *LJN BG5356*.

procedure niet slaagt, het zinvol kan zijn om een procedure op grond van art. 843a Rv te starten. Of een beroep op art. 843a Rv daadwerkelijk slaagt is niet vast te stellen. Indien de weigeringsgronden van art. 10 en art. 11 Wob zich voordoen zou het opmerkelijk zijn dat men wel inzage verkrijgt door middel van een verzoek tot inzage op grond van art. 843a Rv. Art. 10 en art. 11 Wob is namelijk niet te vergelijken met de gewichtige redenen uit art. 843a Rv.

7. Bevindingen en Conclusie

In dit hoofdstuk worden in de eerste paragraaf de bevindingen beschreven. Daarna zal in paragraaf twee een conclusie worden getrokken.

7.1 Bevindingen

De bevindingen die behandeld worden, dienen uiteindelijk als antwoord op de centrale vraag van dit onderzoek. De centrale vraag luidt als volgt:

‘In welke gevallen weegt het beroep op gewichtige redenen in de zin van artikel 843 a Rv zwaarder dan waarheidsvinding verankerd in artikel 21 Rv juncto artikel 6 EVRM en wat is het verband tot de Wet bescherming persoonsgegevens en de Wet openbaarheid van bestuur? ‘

Hieronder zal per deelvraag worden samengevat wat de bevindingen zijn.

1. *Welke wettelijke regels gelden in het Nederlands recht betreffende de exhibitieplicht en een beroep op gewichtige redenen en hoe heeft het recht invulling gegeven aan het beroep op gewichtige redenen?*

Wettelijke regels

Het geldende recht op afschrift, inzage of uittreksel van bescheiden is geregeld in art. 843a Rv. De drie vereisten van art. 843a Rv zijn: rechtmatig belang, (bepaalde) bescheiden en het moet gaan om een rechtsbetrekking waarin hij of zijn rechtsvoorganger partij zijn.

Gewichtige Redenen

Gedaagde dient op grond van art. 843a lid 4 Rv een beroep te doen op gewichtige redenen. Een rechter treedt buiten de rechtsstrijd wanneer hij art. 843a lid 4 Rv ambtshalve toepast. Bij gewichtige redenen gaat het vooral om de criteria die de wetgever heeft aangemerkt bij het beroep op gewichtige redenen. De wetgever heeft als gewichtige redenen aangemerkt: seksuele geaardheid, medische status en financiële positie.²⁰⁶

²⁰⁶ P. van Mierlo, *Parlementaire geschiedenis, Herziening van het burgerlijk procesrecht*, Deventer: Kluwer 2002, p.165.

Seksuele geaardheid

In de literatuur is niet duidelijk wat nu werkelijk met de gewichtige reden ‘seksuele geaardheid’ bedoeld wordt. Zowel Sijmonsma als Ekelmans hebben seksuele geaardheid wel genoemd, maar zij hebben niet behandeld wat het begrip inhoudt voor de praktijk.²⁰⁷ Bij seksuele geaardheid kan gedacht worden aan hetero-, homo- en biseksualiteit. In de Wbp is het seksuele leven in art. 16 Wbp aangemerkt als een bijzonder persoonsgegeven. Seksuele leven is uitgebreider dan seksuele geaardheid. Seksuele geaardheid kan wel worden gezien als een onderdeel van seksuele leven. Het is opmerkelijk dat er geen uitspraken zijn gepubliceerd waarbij men een beroep heeft gedaan op seksuele geaardheid. Hieruit kan worden afgeleid dat de maatschappij geen behoefte heeft om een beroep te doen op seksuele geaardheid. Toch moet de mogelijkheid, om een beroep op seksuele geaardheid te doen, blijven bestaan. Het privacybelang kan namelijk erg groot zijn.

Medische status

Een andere gewichtige reden die de wetgever heeft aangemerkt is medische status. In de literatuur wordt medische status aangemerkt als een breed begrip. Zowel Sijmonsma als Ekelmans hebben in hun proefschriften de medische status uitvoerig beschreven. Om niet hetgeen te herhalen wat Sijmonsma en Ekelmans al hebben beschreven over de medische status, heb ik er voor gekozen om drie onderdelen van de medische status te beschrijven die zowel Sijmonsma als Ekelmans niet of nauwelijks hebben beschreven.

MIP-dossier

In het MIP-dossier worden incidenten opgenomen die betrekking hebben op de patiëntenzorg. Het MIP-dossier kan bij aansprakelijkheid van belang zijn vanwege het menselijk handelen of nalaten. Een patiënt kan geen beroep doen op art. 7:456 BW om inzage te krijgen in een MIP-dossier. De rechter heeft in een uitspraak geoordeeld dat het belang van een goed functionerend kwaliteitssysteem zwaarder dient te wegen dan het individuele belang van een patiënt.²⁰⁸ In een andere uitspraak oordeelde de rechter dat het individuele belang, namelijk dat er in het MIP-dossier geen behoorlijk operatieverslag zat, zwaarder woog dan het belang van een goed functionerend kwaliteitssysteem.²⁰⁹ Een duidelijke lijn is dus niet te trekken. Mijn inziens dient het individuele belang van een patiënt zwaarder te wegen dan bijvoorbeeld een goed functionerend kwaliteitssysteem. Een goed functionerend kwaliteitssysteem is ook belangrijk maar het individuele belang dient dan toch

²⁰⁷ J.R. Sijmonsma, *Het inzagerecht* (diss. Universiteit Maastricht), Deventer: Kluwer 2010, p.185 ;J. Ekelmans, *De exhibitieplicht* (diss. Rijksuniversiteit Groningen), Deventer: Kluwer 2010, p. 102.

²⁰⁸ Rb. Arnhem 8 juli 2009, *NJ* 2009, 32.

²⁰⁹ Rb. Zwolle-Lelystad 20 december 2007, *LJN* BC1286.

zwaarder te wegen, omdat het wel gaat om een specifiek belang van een patiënt. De belangenafweging zal afhankelijk zijn van alle omstandigheden.

Medisch dossier

Op grond van de Wet Geneeskundige Behandelingsovereenkomst heeft een patiënt recht op inzage in zijn gegevens in het medisch dossier zoals röntgenfoto's, diagnoses en operatieverslagen. Een voorbeeld dat zich voor kan doen bij inzage in een medische dossier, is indien nabestaanden willen aantonen dat erflaterster ten tijde van het testament niet over haar verstandelijk vermogen beschikte. Deze kwestie heeft Sijmonsma in zijn proefschrift ook behandeld. De rechtbank wees de vordering toe, omdat het medisch dossier voor opheldering kon zorgen.²¹⁰ Het kan van belang zijn dat nabestaanden en een rechter opnieuw gaan speculeren over de vraag of een erflater de "juiste" bedoeling heeft gehad met zijn testament.²¹¹ Dit zijn altijd lastige kwesties, omdat het zo kan zijn dat andere nabestaanden liever de erfenis willen, maar het kan ook zijn dat de erflater niet over zijn verstandelijk vermogen beschikte.²¹² De belangenafweging is hier van belang en zal afhankelijk zijn van alle omstandigheden van het geval.

Patiëntenkaart

Een ander dossier dat deel uitmaakt van de medische gegevens is de patiëntenkaart. De patiëntenkaart is afkomstig van de huisarts en maakt onderdeel uit van het huisartsdossier. Na een onderzoek naar de jurisprudentie blijkt dat de meeste uitspraken die een verzoek tot inzage in de patiëntenkaart toewijzen in het kader van een verzoekschrift, voorlopig deskundigenbericht zijn. In een tweetal uitspraken van de Hoge Raad²¹³, is geen duidelijke lijn getrokken omtrent de discussie of inzage in een patiëntenkaart moet worden gegeven. Bij afweging van de belangen gaat het om de privacy van de benadeelde en het belang van de verzekeraar bij equality of arms.

Het beroep op gewichtige redenen vanwege medische status is wel verder ingekleurd, maar het is nog niet geheel duidelijk hoe de belangenafweging plaatsvindt. De uitspraken omtrent de medische status zijn wisselend wat betreft de belangenafweging. De belangenafweging zal afhankelijk zijn van alle omstandigheden van het geval. Ik ben van mening dat een patiënt recht kan hebben op inzage in een medisch dossier, MIP-dossier en/of

²¹⁰ Rb. Arnhem 15 augustus 2005, LJV AU4760.

²¹¹ J.R. Sijmonsma, *Het inzagerecht* (diss. Universiteit Maastricht), Deventer: Kluwer 2010, p. 180.

²¹² J.R. Sijmonsma, *Het inzagerecht* (diss. Universiteit Maastricht), Deventer: Kluwer 2010, p. 180.

²¹³ HR 22 februari 2008, LJV BB5626; HR 22 februari 2008, LJV BB3676.

patiëntenkaart indien zij/hij daar een groot belang bij heeft. De patiënt wil namelijk de waarheid achterhalen. Het is onmogelijk om te beoordelen of het individuele belang van een patiënt altijd zwaarder dient te wegen. Dit is ook afhankelijk van het belang van de wederpartij.

Financiële positie

Één van de andere gewichtige redenen die de wetgever heeft aangemerkt is financiële positie. De financiële positie kan zowel betrekking hebben op natuurlijke personen als rechtspersonen. De financiële positie van natuurlijke personen is meer persoonsgebonden en ziet daarom meer op het privacybelang. Inzage in de financiële positie bij natuurlijke personen komt vaak voor op grond van art. 475g Rv. Sijmonsma heeft in zijn proefschrift ook geconcludeerd dat een beroep op de financiële positie, geen reden van groot gewicht is, vooral omdat art. 475g Rv een schuldenaar de verplichting oplegt om aan een deurwaarder, desgevraagd zijn bronnen van inkomsten af te geven.²¹⁴ De financiële positie van rechtspersonen is geheel anders. Daar gaat het om vertrouwelijkheid vanwege de concurrentie en gaat het vaak om bedrijfsgeheimen. Gezien de vertrouwelijkheid heeft de rechter de mogelijkheid om de gegevens niet openbaar te maken. De rechter kan een onafhankelijke derde aanwijzen die een geheimhoudingsplicht heeft.

Invulling van het recht

Nu duidelijk is wat de ‘gewichtige redenen’ zijn is het van belang hoe de rechter omgaat met de belangenafweging. Er is onderzoek gedaan naar de jurisprudentie die gepubliceerd is na de proefschriften van Sijmonsma en Ekelmans. Eerdere rechtspraak zorgt namelijk alleen maar voor herhaling. Seksuele geaardheid komt niet voor in de gepubliceerde rechtspraak.

De rechter is van oordeel dat bij een beroep op de vertrouwelijkheid bij medische status, in het bijzonder de bescheiden van de staat, zwaarder kan wegen dan het belang van waarheidsvinding.²¹⁵ De rechter is in een andere uitspraak van oordeel dat de medische status als uitgangspunt heeft, dat inzage voor duidelijkheid moet zorgen voordat een beroep zal slagen.²¹⁶ Bij een strafrechtelijk onderzoek is daar volgens de rechter geen sprake van. Ik ben van oordeel dat het voor een civiele rechter lastig is om daar over te oordelen.

Wat betreft de gewichtige reden, financiële positie, heeft de rechter geoordeeld dat ook al is er sprake van onrechtmatige concurrentie, dan geeft art. 843a Rv nog geen praktische onbegrensde bevoegdheid tot kennisneming van de financiële en commerciële administratie

²¹⁴ J.R. Sijmonsma, *Het inzagerecht* (diss. Universiteit Maastricht), Deventer: Kluwer 2010, p. 183.

²¹⁵ Rb. 's-Gravenhage 4 april 2012, *LJN* BW2979, (r.o. 4.6).

²¹⁶ Rb. Rotterdam 12 april 2010, *LJN* BM2517.

van de tegenpartij.²¹⁷ Uit deze uitspraak blijkt dat een enkel beroep op een gewichtige reden vanwege vertrouwelijke bedrijfsmatige gegevens onvoldoende is. Degene die een beroep doet op gewichtige redenen dient dat dus voldoende te onderbouwen. Indien er sprake is van reële verdenking van het toebrengen van schade, dient het belang van gedaagde die een beroep doet op gewichtige redenen, in het bijzonder financiële positie, wel te wijken.²¹⁸

Opsomming wetgever niet limitatief

Uit de rechtspraak die hierboven is beschreven blijkt dat de opsomming van de wetgever niet limitatief is. De rechter neemt ook andere belangen mee zoals een beroep op interne bescheiden, een beroep op vertrouwelijke bescheiden en een beroep op fundamentele rechten.

Interne bescheiden en vertrouwelijke bescheiden

Bij interne bescheiden gaat het er om of de stukken daadwerkelijk zuiver interne bescheiden zijn. Indien het gaat om interne bescheiden, kan een beroep op gewichtige redenen slagen²¹⁹ Indien een bescheid zich bevindt bij een derde is de vertrouwelijkheid van het bescheid van belang. De rechter heeft niet duidelijk aangegeven wanneer vertrouwelijkheid aan de weg kan staan bij een schikkingsovereenkomst.²²⁰ Naar mijns inziens is het niet zo dat vertrouwelijkheid in de weg staat, omdat partijen onderling hebben afgesproken dat het bescheid vertrouwelijk is. In het bijzonder hecht de rechter meer waarde aan de vertrouwelijke documenten van de staat. Mijn inziens dient de staat te worden beschermd, maar het individuele belang van de persoon die inzage verzoekt is erg belangrijk. Het is niet zo dat een document van de staat altijd bestempeld dient te worden als vertrouwelijk. In een andere uitspraak is geoordeeld dat het vele zoekwerk en de financiële kosten niet voor rekening van degene moet komen die afgifte van bescheiden vordert.²²¹

Fundamentele rechten

Als gewichtige redenen kan een gedaagde ook een beroep doen op de fundamentele rechten, zoals de vrijheid van meningsuiting en het privacybelang, die voortvloeien uit het EVRM.²²² De rechter maakt bij die uitspraken die beschreven zijn, waarbij een partij een beroep deed op de fundamentele beginselen, een goed motiverende belangenafweging. Een beroep op een fundamenteel rechtsbeginsel slaagt niet altijd. Men kan zich afvragen of een fundamenteel recht dus gezien kan worden als een gewichtige reden. Ik vind dat een

²¹⁷ Rb. Leeuwarden 24 juni 2009, *LJN* BI9925.

²¹⁸ Rb. Utrecht 3 september 2012, *LJN* BC6448, (r.o. 3.7).

²¹⁹ Rb. Roermond, 19 januari 2011, *LJN* BP2454.

²²⁰ Rb. Rotterdam 3 juni 2009, *LJN* BI9158.

²²¹ Rb. Utrecht 2 augustus 2011, *LJN* BR4420, (r.o. 4.7).

²²² Gerechtshof 's-Gravenhage 15 november 2011, *LJN* BU4306; EHRM 27 maart 1996, *NJ* 1996, 577.

fundamenteel recht gezien kan worden als een gewichtige reden. Het belang is namelijk zo groot als men daarop een beroep doet.

Uit de beschreven jurisprudentie blijkt dat de belangenafweging door de rechter in veel gevallen erg summier is. Er is in het algemeen geen duidelijke pijl te trekken in welke gevallen waarheidsvinding prevaleert boven een beroep op gewichtige redenen. Het is afhankelijk van alle omstandigheden.

2. *Hoe is de waarheidsvinding geregeld in art. 21 Rv en in het Europees Verdrag voor de Rechten van de mens?*

De waarheidsplicht is neergelegd in art. 21 Rv. De rechter oordeelt of partijen aan de waarheidsplicht van art. 21 Rv hebben voldaan. Waarheidsvinding heeft een maatschappelijk belang. Het maatschappelijke belang is dat de onderbouwing van de rechter zo veel mogelijk berust op concrete feitenvaststelling. Naast art. 21 Rv kent de wet art. 22 Rv. Art. 22 Rv kan gezien worden als een algemeen voorschrift. Naast dat de Nederlandse wetgeving de waarheidsplicht kent, is onderzocht of het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens een soortgelijke waarheidsplicht kent. In art. 6 EVRM zijn de procesbeginselen opgenomen die gezien kunnen worden als effectieve leidraad. In Nederland hangt het recht op adversarial proceedings nauw samen met het recht op hoor en wederhoor. Naast het recht op adversarial proceedings kent art. 6 EVRM equality of arms.²²³ Equality of arms is van belang voor de waarheidsvinding, maar niet te vergelijken met art. 21 Rv. Er valt wel een verband te leggen met 'equality of arms'. Partijen moeten namelijk de mogelijkheid krijgen om tegenbewijs te leveren. Dit is wel anders dan de waarheidsplicht zoals deze is neergelegd in art. 21 Rv. Het tegenbewijs kan in het bezit zijn van de wederpartij. Er moet sprake zijn van een eerlijke en behoorlijk verlopende waarheidsvinding. De basis van de waarheidsplicht is neergelegd in art. 21 Rv.

De Bock stelt het volgende in haar proefschrift: 'Dat de in het kader van art. 22 Rv en art. 843a Rv te maken belangenafweging tussen waarheidsvinding en vertrouwelijkheid vrijwel steeds uitvalt ten gunste van de waarheidsvinding, hangt samen met het feit dat de rechtsgronden voor vertrouwelijkheid geen absoluut karakter hebben'.²²⁴ In de wet zijn geheimhoudingsplichten neergelegd, maar hier zitten beperkingen op. Men kan bijvoorbeeld denken aan beperkte openbaarmaking. Uit bovenstaande kan worden geconcludeerd dat er volgens De Bock een samenhang is met art. 21, art. 22 en art. 843a Rv. Naar mijn idee is er

²²³ R.H. de Bock, *Tussen waarheid en onzekerheid: over het vaststellen van feiten in civiele procedures* (diss. Universiteit van Tilburg), Deventer: Kluwer 2011, p. 67.

²²⁴ R.H. de Bock, *Tussen waarheid en onzekerheid: over het vaststellen van feiten in civiele procedures* (diss. Universiteit van Tilburg), Deventer: Kluwer 2011, p. 162.

ook een samenhang tussen de artikelen. De artikelen vullen elkaar aan, wat betreft de waarheidsplicht.

Waarheidsplicht is afhankelijk van de belangenafweging. Uit onderzoek dat ik heb gedaan in the human rights handbooks is gebleken dat het EHRM nog nooit een belangenafweging heeft gemaakt bij enerzijds het belang van waarheidsvinding en anderzijds het belang van de wederpartij om een beroep te doen op gewichtige redenen om inzage te voorkomen. Het is dus onmogelijk om te beoordelen aan welk belang het EHRM een zwaarder gewicht toekent. Uit onderzoek is gebleken dat er geen rechter die aan art. 6 EVRM grenzen stelt. Hierover kan wel worden gespeculeerd. Ik verwacht dat het voor het EHRM lastig is om te beoordelen in hoeverre de waarheidsvinding dient mee te wegen bij de belangenafweging. De waarheidsvinding is namelijk niet geheel terug te vinden in art. 6 EVRM. Ik verwacht dat het EHRM een verband zal leggen met 'equality of arms'

3. *Wat is het verband tussen het beroep op gewichtige redenen in de zin van art. 843a Rv en het recht op inzage dat voortvloeit uit de Wet bescherming persoonsgegevens en de Wet openbaarheid van bestuur?*

Uit de rechtspraak die ik heb onderzocht, blijkt dat art. 843a Rv ook in verband staat tot de Wet bescherming persoonsgegevens en de Wet openbaarheid van bestuur. Het recht op inzage in persoonsgegevens is vastgelegd in art. 35 Wbp.

Wet bescherming persoonsgegevens

Uit de beschreven jurisprudentie volgt dat een beroep op art. 35 Wbp meerdere malen is afgewezen op grond van art. 43 Wbp. Indien art. 35 Wbp wel soelaas kan bieden, zal een vordering ex. Art. 843a Rv worden afgewezen. Indien art. 35 Wbp geen soelaas zal bieden, is het raadzaam om tevens een vordering ex art. 843a Rv te verzoeken. De rechter dient in dat geval beide beroepen te beoordelen. Het staat vast dat wel een onderling verband is tussen art. 35 Wbp en art. 843a Rv. Beide artikelen geven namelijk een recht op inzage. Het verband houdt in dat als een beroep op het ene artikel niet slaagt, men een beroep kan doen op het artikel om het uiteindelijke doel te kunnen bereiken. Er is geen sprake van bijzondere bepalingen ten opzichte van elkaar. Er zijn weinig uitspraken waarbij een duidelijke belangenafweging is gemaakt tussen art. 35 Wbp en art. 843a Rv. De rechter is wat betreft de belangenafweging erg summier. Uit de jurisprudentie blijkt niet of er een verschil is tussen gewichtig belang dat voortvloeit uit art. 35 Wbp en gewichtige redenen in de zin van art. 843a Rv. Mijn inziens is er geen verschil in de belangen. Het gaat namelijk allebei om het recht op inzage.

Wet openbaarheid van bestuur

Opmerkelijk is dat er maar één uitspraak is waarin duidelijk het verband tussen een Wob-procedure en een procedure op grond van art. 843a Rv word behandeld. De rechter heeft geoordeeld dat indien inzage niet verplicht is op grond van de Wob, het wel verplicht kan zijn op grond van art. 843a Rv. Overigens hoeft het belang van waarheidsvinding niet apart te worden meegewogen bij de belangenafweging op grond van de Wob. Net als bij de Wbp kan geconcludeerd worden dat indien een Wob-procedure niet slaagt, het zinvol kan zijn om een procedure op grond van art. 843a Rv te starten. Of een beroep op art. 843a Rv daadwerkelijk slaagt is niet vast te stellen. Indien de weigeringsgronden van art. 10 en art. 11 Wob zich voordoen zou het opmerkelijk zijn dat men wel inzage verkrijgt door middel van een verzoek tot inzage op grond van art. 843a Rv. Art. 10 en art. 11 Wob is namelijk niet te vergelijken met de gewichtige redenen uit art. 843a Rv.

7.2 Conclusie

Aan de hand van bovenstaande bevindingen kan de volgende conclusie worden getrokken. Uit het onderzoek dat ik heb verricht blijkt dat het lastig is om vast te stellen in welke gevallen een beroep op gewichtige redenen in de zin van art. 843a Rv zwaarder weegt dan waarheidsvinding verankerd in art. 21 Rv juncto art. 6 EVRM. Overigens is waarheidsvinding niet zo neergelegd in art. 6 EVRM als dat het is verankerd in art. 21 Rv. Of een beroep op gewichtige redenen zwaarder weegt, is afhankelijk van alle omstandigheden van het geval. Uit de beschreven jurisprudentie blijkt dat de belangenafweging van de rechter summier is. Een beroep op gewichtige redenen wordt overigens zelden gehonoreerd. Van de elf onderzochte uitspraken heeft de rechter het beroep op gewichtige reden twee maal gehonoreerd. Het is de rechter aan te bevelen om vaker een onafhankelijke derde te benoemen. Deze onafhankelijke derde kan dan bepalen of de bescheiden relevant kunnen zijn voor de waarheidsvinding.

De opsomming van gewichtige redenen door de wetgever is niet limitatief. Een partij kan ook een beroep doen op de vertrouwelijkheid van bescheiden, interne bescheiden en de fundamentele rechtsbeginselen. Indien men zich beroept op een gewichtige reden, zal deze partij duidelijk aan moeten geven, waarom er sprake zou kunnen zijn van een gewichtige reden.

Voor zowel de Wob-procedure als een verzoek tot inzage op grond van art. 35 Wbp kan geconcludeerd worden dat het verstandig is om ook inzage te verzoeken op grond van art. 843a Rv. Men heeft dan de meeste kans van slagen. Er is sprake van een onderlinge verband, maar het zijn bijzondere bepalingen ten opzichte van elkaar. Het gewichtig belang uit art. 35 Wbp is mijn inziens hetzelfde belang als gewichtige redenen in de zin van art. 843a Rv. De weigeringsgronden die opgenomen zijn in art. 10 en art. 11 van de Wob zijn niet hetzelfde als de gewichtige redenen in de zin van art. 843a Rv.

Literatuurlijst

Boeken

P. van Mierlo 2002

P. van Mierlo, *Parlementaire geschiedenis, Herziening van het burgerlijk procesrecht*, Deventer: Kluwer 2002.

M. Freudenthal 2007

M. Freudenthal, *Schets van het Europees Civiel procesrecht*, Deventer: Kluwer 2007.

H.W.B. thoe Schwartzenberg 2008

H.W.B. thoe Schwartzenberg, *Civiel bewijsrecht voor de rechtspraak*, Apeldoorn-Antwerpen: Maklu 2008.

A.S. Rueb 2011

A.S. Rueb, *Burgerlijk Procesrecht*, Deventer: Kluwer 2011.

P. Vlas en T.F.E. Tjong Tjin tai (Groene serie)

Losbl. Rv (Ekelmans), in: Burgerlijke Rechtsvordering, art. 843a Rv, aant. 6.5.1, Redactie prof. mr. Dr. P. Vlas, prof. mr. dr. T.F.E. Tjong Tjin Tai, Deventer: Kluwer.

Proefschriften

P. Smits 2008

P. Smits, *Art .6 EVRM & de civiele procedure* (diss. Universiteit van Leiden), Deventer: Kluwer 2008.

J.R. Sijmonsma 2010

J.R. Sijmonsma, *Het inzagerecht* (diss. Universiteit Maastricht), Deventer: Kluwer 2010.

J. Ekelmans 2010

J. Ekelmans, *De exhibitieplicht* (diss. Rijksuniversiteit Groningen), Deventer: Kluwer 2010.

R.H. de Bock 2011

R.H. de Bock, *Tussen waarheid en onzekerheid: over het vaststellen van feiten in civiele procedures* (diss. Universiteit van Tilburg), Deventer: Kluwer 2011.

Artikelen

J.M. Barendrecht en W.A.J.P. van den Reek 1994

J.M. Barendrecht en W.A.J.P. van den Reek, 'Exhibitieplicht en bewijsbeslag', *WPNR* 1994 afl. 6.

Chr. H. van Dijk 2006

Chr.H. van Dijk, 'Ter beschikking stellen van de patiëntenkaart: aan wie?', *Tijdschrift vergoeding personenschade* 2006/1.

J. Ekelmans 2007

J. Ekelmans, 'Dient de verplichting om medische bescheiden te verstrekken gebaseerd te worden op art. 843a Rv?', *Tijdschrift voor vergoeding personenschade* 2007, nr. 2.

L.M. Coenraad 2009

L.M. Coenraad, 'Art. 6 EVRM en de civiele procedure', *Tijdschrift Civiele rechtspleging* 2009/1.

T.S. Jansen 2009

T.S. Jansen, 'Art. 843a Rv in de ondernemingsrechtspraak', *Tijdschrift voor de ondernemingsrechtpraktijk* mei 2009.

R.J.B. Boonekamp 2009

R.J.B. Boonekamp e.a., 'MIP-melding; weigering inbreng MIP-dossier in geding; Wet cliëntenrechten zorg; belangenafweging zwaarwegend belang patiënt tot het verkrijgen van zoveel mogelijk gegevens omtrent incident enerzijds en zwaarwegend belang van het in stand houden van een systeem van kwaliteitszorg door veilig melden van incidenten anderzijds', *Tijdschrift voor Gezondheidsrecht* 2009/32.

E.M. Deen 2010

E.M. Deen, 'Letselschade en de patiëntenkaart: een bewijsrechtelijke beschouwing', *Tijdschrift voor Civiele Rechtspleging* 2010/1.

J.R. Sijmonsma 2010

J.R. Sijmonsma, 'Het inzagerecht vernieuwd?', *Tijdschrift voor de procespraktijk* 2010-6.

J. Ekelmans 2012

J. Ekelmans, 'Het inzagerecht verbeterd?', *NTBR* februari 2012 afl. 2.

I.J. de Laat 2012

I.J. de Laat, 'Bij nader inzien. Over het inzagerecht ex art. 35 WBP', *Arbeidsrecht* 2012/31.

C.M. Jakimowichz en J.M.A. Berkvens 2013

C.M. Jakimowichz en J.M.A. Berkvens, 'De spelregels bij verzoeken tot inzage op grond van de Wbp', *Tijdschrift Privacy & Informatie* april 2013.

E.J. Daalder 2013

E.J. Daalder, 'Openbaarheid en Behoorlijkheid', *Nederlands tijdschrift voor Bestuursrecht* 2013/4.

Kamerstukken

Kamerstukken // 2011/12, 33 079, nr. 3.

Kamerstukken // 1997/98, 25 892, nr. 3.

Wetgeving

Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Wet bescherming persoonsgegevens.

Wet openbaarheid van bestuur.

Jurisprudentie

Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

EHRM 27 maart 1996, *NJ* 1996, 577.

EHRM 18 februari 1997, *NJ* 1997, 590.

EHRM 18 maart 1997, *NJ* 1998, 278.

Hoge Raad

HR 23 november 1990, *LJN* ZC0052.
 HR 25 september 1992, *NJ* 1993, 467.
 HR 11 maart 1994, *LJN* ZC1296.
 HR 4 oktober 1996, *NJ* 1998, 45.
 HR 25 juni 1997, *NJ* 1998, 776.
 HR 30 januari 1998, *NJ* 1998, 459.
 HR 6 februari 1998, *NJ* 1999, 479.
 HR 18 februari 2000, *NJ* 2001, 259.
 HR 25 maart 2001, *LJN* BO9675.
 HR 28 september 2001, *LJN* ZC3656.
 HR 20 december 2002, *LJN* AE3350.
 HR 21 januari 2005, *JOR* 2005/104.
 HR 29 juni 2007, *LJN* AZ4663.
 HR 22 februari 2008, *LJN* BB5626.
 HR 22 februari 2008, *LJN* BB3676.
 HR 11 juli 2008, *NJ* 2009, 451.
 HR 11 juli 2008, *LJN* BC4306.
 HR 13 februari 2009, *NJ* 2009, 106.
 HR 10 april 2009, *NJ* 2010, 471.
 HR 29 januari 2010, *LJN* BK2007.
 HR 25 maart 2011, *LJN* BO6975.

Raad van State

Raad van State 26 november 2008, *LJN* BG5356.

Gerechtshof

Gerechtshof Amsterdam 23 februari 1997, *NJ* 1997, 125.
 Gerechtshof 's-Hertogenbosch 28 september 2004, *JOR* 2005, 23.
 Gerechtshof 's-Gravenhage 12 juni 2007, *NJ* 2009, 34.
 Gerechtshof Amsterdam 17 juni 2008, *LJN* BE2917.
 Gerechtshof 's-Gravenhage 15 november 2011, *LJN* BU4306.
 Gerechtshof Amsterdam 18 december 2012, *LJN* BZ3728.

Rechtbank

Rb. Amsterdam 2 februari 2005, *LJN* AT1558.
 Rb. Den Haag 19 mei 2005, *LJN* AY5824.
 Rb. Arnhem 15 augustus 2005, *LJN* AU4760.
 Rb. Den Haag 21 september 2005, *LJN* AV7698.
 Rb. Zutphen 4 januari 2006, *LJN* AV1712.
 Rb. Rotterdam 5 juli 2006, *LJN* AY3959.
 Rb. Arnhem 31 januari 2007, *LJN* AZ9595.
 Rb. Alkmaar 30 augustus 2007, *LJN* BB2608.
 Rb. Utrecht 12 september 2007, *NJ* 2007, 544.
 Rb. Zwolle-Lelystad, 20 december 2007, *LJN* BC1286.
 Rb. Utrecht 12 september 2007, *LJN* BB3722.
 Rb. Utrecht 23 januari 2008, *LJN* BC4019.
 Rb. Zutphen 23 januari 2008, *LJN* BC2626.
 Rb. Utrecht 28 januari 2008, *LJN* BC4019.
 Rb. Amsterdam 2 april 2008, *LJN* BC9315.
 Rb. Utrecht 9 april 2008, *LJN* BC9990.
 Rb. 's-Hertogenbosch 16 april 2008, *LJN* BC9695.
 Rb. Rotterdam 7 mei 2008, *LJN* BD4074.
 Rb. Zutphen 20 augustus 2008, *LJN* BE8959.

Rb. Amsterdam 11 september 2008, *LJN* BF0587.
Rb. Assen 29 oktober 2008, *LJN* BJ4901.
Rb. Amsterdam 31 december 2008, *LJN* BH 1550.
Rb. Utrecht 18 maart 2009, *LJN* BH6128.
Rb. Alkmaar 19 mei 2009, *LJN* BH5897.
Rb. Rotterdam 3 juni 2009, *LJN* BI9158.
Rb. Rotterdam, 10 juni 2009, *LJN* BJ8968.
Rb. Leeuwarden 24 juni 2009, *LJN* BI9925.
Rb. Arnhem 8 juli 2009, *NJ* 2009,32.
Rb. Arnhem 22 juli 2009, *LJN* BJ6230.
Rb. Rotterdam 12 april 2010, *LJN* BM 2517.
Rb. 's-Hertogenbosch 28 april 2010, *LJN* BM3226.
Rb. Utrecht 29 november 2010, *LJN* BO5227.
Rb. Roermond 19 januari 2011, *LJN* BP2454.
Rb. 's-Gravenhage 25 februari 2011, *LJN* BP5790.
Rb. Amsterdam 17 maart 2011, *LJN* BP8088.
Rb. Amsterdam 27 juli 2011, *LJN* BR5020.
Rb. Utrecht 2 augustus 2011, *LJN* BR4420.
Rb. Rotterdam 26 augustus 2011, *LJN* BR5971.
Rb. Amsterdam 23 december 2011, *LJN* BV0463.
Rb. 's-Gravenhage 4 april 2012, *LJN* BW2979.
Rb. 's-Gravenhage 12 april 2012, *LJN* BW1962.
Rb. Utrecht 3 september 2012, *LJN* BX6448.
Rb. Amsterdam 8 november 2012, *LJN* BY2758.
Rb. Rotterdam 21 december 2012, *LJN* BY8336.

Lijst gebruikte afkortingen

Art.:	Artikel
Artt:	Artikelen
EVRM:	Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens
Rv:	Burgerlijke Rechtsvordering
BW:	Burgerlijk Wetboek
HR:	Hoge Raad
Rb.:	Rechtbank
RC:	Rechter commissaris
Wbp:	Wet bescherming persoonsgegevens
WGBO:	Wet Geneeskundige behandelingsovereenkomst
Wob:	Wet openbaarheid van bestuur

